

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Grécko

[Všeobecné informácie o krajine](#)

2019

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

Základná charakteristika hospodárstva

Od začiatku finančnej a dlhovej krízy sa **hrubý domáci produkt Grécka (GR) znížil o cca 27%**. Jarná prognóza Európskej komisie (EK) uvádza, že za r. 2018 dosiahla grécka ekonomika **rast** o 1,9%. V r. 2019 a 2020 očakáva EK rast HDP GR o 2,2%. Aktuálna správa Svetového ekonomického fóra „**Global Competitiveness Report 2018**“ radí GR na **57. miesto** v konkurencieschopnosti a „**Global Innovation Index 2018**“ na **42. pozíciu**. V rebríčku Svetovej banky „**Doing business 2019**“ sa Grécko umiestnilo na **72. mieste**.

Ekonomický vývoj

Rok 2018 bol pre Grécko významný, nakoľko v auguste vystúpilo z programov pomoci, zaznamenalo uspokojivý rast ekonomiky, ďalšie zvýšenie exportu a zníženie nezamestnanosti.

V rokoch 2010-2018 v rámci **3 záchranných programov** prijalo GR finančnú pomoc v celkovej výške **288,7 mld. eur** (z toho 256,6 mld. eur od európskych veriteľov a 32 mld. eur z MMF):

1. program – Memorandum k 1. programu pomoci s veriteľskou trojkou (MMF, ECB, EK) GR podpísalo v máji 2010 a čerpallo pomoc **vo výške 73 mld. eur** (z toho bilaterálne pôžičky z krajín Eurozóny – Greek Loan Facility – boli 52,9 mld. eur a 20,1 mld. eur z MMF). Už v priebehu r. 2011 sa ukázalo, že ciele 1. Memoranda nebudú dosiahnuté. Začiatkom r. 2012 došlo k **riadenému odpisu časti gréckych dlhopisov patriacich súkromným veriteľom** (tzv. PSI – Private Sector Involvement) vo výške 107 mld. eur. (POZN.: SR sa nezúčastnilo 1. programu pomoci GR – GLF);

2. program – v marci 2012 bolo podpísané **2. memorandum o finančnej pomoci**, počas ktorého GR dostalo **153,8 mld. eur** (141,8 mld. eur z EFSF a 12 mld. eur z MMF);

3. program – vláda GR sa 14. augusta 2015 s veriteľmi dohodla na podmienkach **3. záchranného programu z ESM, z ktorého čerpala 61,9 mld. eur**. MMF nakoniec finančne na programe neparticipoval. Program sa ukončil 20. 8. 2018.

Aj keď GR v auguste 2018 vystúpilo z programov pomoci, minimálne do r. 2022 bude pokračovať **post-memorandový dohľad nad GR**, ktorý o.i. predpokladá:

- plnenie cieľov primárnych prebytkov 3,5 % HDP do r. 2022 a 2,2% HDP do r. 2060 a dosahovanie vysokého rastu HDP (v priemere 3% HDP v rokoch 2020-2060);
- implementáciu štrukturálnych reforiem (ktoré GR nestihlo ukončiť počas programu pomoci) v oblasti daňového systému, sociálnej a zdravotnej starostlivosti, trhu práce, bankovníctva a nesplácaných úverov, privatizácie a verejnej správy;
- hodnotenia inštitúcií každý štvrtrok, od ktorých sa odvíja aj odblokovanie určitých opatrení na zmiernenie dlhu.

Podľa **jarnej prognózy EK** sa reálny HDP GR v r. 2018 zvýšil o 1,9% a v r. 2019 ako aj v r. 2020 sa očakáva **rast HDP o 2,2%**, hlavne vďaka posilneniu exportu ako aj zvyšujúcemu sa dopytu na domácom trhu. Predpokladá sa, že Grécko bude aj naďalej v rámci exportu tovarov a služieb zvyšovať svoj podiel na svetovom trhu. Taktiež v sektore cestovného ruchu sa naďalej očakáva veľmi priaznivá sezóna.

V r. 2018 GR zaznamenalo už tretí rok po sebe rozpočtový prebytok a **primárny prebytok** v r. 2018 dosiahol **4,3% HDP** (oproti post-memorandovému cieľu 3,5%).

Nezamestnanosť sa v r. 2018 znížila na 19,3% a spolu s oživením ekonomiky sa predpokladá pokles nezamestnanosti na **18,2% v r. 2019** a na **16,8% v r. 2020**. Vzhľadom na nedávne zvýšenie zákonnej minimálnej mzdy nie je vylúčené isté spomalenie rastu zamestnanosti.

Očakáva sa, že **inflácia** sa v rokoch 2019 a 2020 udrží na hranici 0,8%, pričom nárast minimálnej mzdy môže mať mierny inflačný účinok v r. 2019-20.

Verejný dlh sa zvýšil zo 176,2% v r. 2017 na **181,1% v r. 2018**. **V r. 2019 by mal verejný dlh nabráť klesajúcu tendenciu a znížiť sa na 174,9% HDP** vďaka oživeniu hospodárstva a naďalej vysokým primárnym prebytkom.

Vývoj HDP

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
HDP v trhových cenách (mld. eur)*	180,7	178,7	177,3	176,5	180,2	184,7
HDP v PPP (mld. \$)**	282,9	284,3	285,4	289,5	299,5	312,7
HDP na obyv. v tis € , (v trhových cenách)*	16,48	16,40	16,29	16,15	16,60	17,20
HDP na obyv. v PPS/ EÚ 28	72	71	69	68	67	***

Zdroj: Eurostat, * Grécky štatistický úrad, **Svetová banka, *** údaje nie sú dostupné

Dosiahnuté makroekonomické ukazovatele a očakávaný vývoj v rokoch 2017 – 2019

	2016	2017	2018**	2019**	2020**
Bilancia verejných financií (% HDP), ESA95	0,5	0,7	1,1	0,5	-0,1
Hospodársky rast (% HDP)	-0,2	1,5	1,9	2,2	2,2
Hrubý verejný dlh (% HDP)	178,5	176,2	181,1	174,9	168,9
Inflácia	0,0	1,1	0,8	0,8	0,8

Zdroj: Grécky štatistický úrad, *predbežné údaje, **prognóza EK (máj 2019)

Miera nezamestnanosti

	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2020**
Nezamestnanosť (v %)	26,5	24,9	23,6	21,5	19,3	18,2	16,8

Zdroj: Grécky štatistický úrad, * február 2019 ** prognóza EK (máj 2019)

Platobná bilancia, devízové rezervy v mld. eur

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bežný účet platobnej bilancie	-3,69	-2,91	-1,44	-3,05	-3,16	-5,33
Bilancia kapitálových transferov	3,04	2,51	1,99	1,04	0,91	0,35
Finančný účet platobnej bilancie	2,56	1,46	1,58	-0,87	-1,70	-3,85
Devízové rezervy	4,17	5,12	5,54	6,54	6,51	6,63

Zdroj: Grécka centrálna banka

Štátny rozpočet, hlavné črty, prognózy vývoja

Ide o prvý rozpočet po výstupe Grécka z programu pomoci, pričom **GR sa zaväzuje pokračovať v implementácii reforiem a opatrení** dohodnutých v rámci post-memorandového dohľadu. Medzi **hlavné črty rozpočtu** na r. 2019 patrí pokračujúce **úsilie o udržanie fiškálnej rovnováhy, posilnenie udržateľného hospodárskeho rastu, umocnenie dôveryhodnosti krajiny** s cieľom zabezpečiť návrat GR na finančné trhy a posilniť prílev investícií, ako aj dôraz na **implementáciu sociálnej politiky**.

Príjmy rozpočtu

Predpokladané celkové **príjmy do rozpočtu** v r. 2019 (vrátane príjmov z verejných investícií) sa odhadujú na **53,806 mld. eur** (oproti 53,616 mld. eur v r. 2018), z toho **príjmy z daní** dosahujú 51,263 mld. eur (podobne ako v r. 2018). Rozpočet predpokladá mierny nárast v kategórii daní z príjmov z 16,646 mld. eur v r. 2018 na 16,888 mld. eur v r. 2019. Na druhej strane sa počíta so znížením príjmov z jednotnej dane z nehnuteľností (ENFIA) o 10% na 2,770 mld. eur v r. 2019. Príjmy z **verejných investícií** majú dosiahnuť 3,740 mld. eur, podobne ako v r. 2018.

Výdavky rozpočtu

Podľa rozpočtu by sa **celkové výdavky** mali znížiť na **56,956 mld. eur v r. 2019** oproti 58,273 mld. eur v r. 2018. **Primárne výdavky** rozpočtu sa odhadujú 51,178 mld. eur. Výdavky na platy zamestnancov verejného sektora sa znížia z 13,521 mld. eur v r. 2018 na 12,998 mld. eur v r. 2019. Výdavky na **verejné investície** by mali rovnako ako v r. 2018 dosiahnuť 6,750 mld. eur, z čoho 5,75 mld. eur by malo ísť na projekty kofinancované z fondov EÚ a zvyšok na projekty financované čisto z národných zdrojov. **Výdavky** rozpočtu **na úroky** dosiahnu 6,3 mld. eur oproti 6,4 mld. eur v r. 2018.

Rozpočet zahŕňa aj **veriteľmi schválenú implementáciu pozitívnych opatrení** (napr. nezníženie dôchodkov, postupné znižovanie niektorých daní a odvodov SZČO a mimoriadne sociálne dávky) v celkovej výške 0,5% HDP (vyššie 900 mil. eur).

Lokálna mena, výmenný kurz, história

Do 31.12. 2001 – drachma (GRD).

Od 1. 1. 2002 – euro; konverzný kurz bol stanovený na 340,75 GRD/1 EUR.

Štruktúra zamestnanosti

Podľa údajov štatistického úradu GR (za r. 2018) pracovníci v zamestnaneckom pomere tvoria 66,8% zamestnaných, pričom podiel samozamestnaných je vysoký (33,2%). V primárnej sfére pracuje 12,5% zamestnaných, 14,9% v sekundárnej a 72,6% v terciárnej sfére. 90,8% zamestnancov pracuje na plný pracovný úväzok.

Počet obyvateľov pod hranicou chudoby

V r. 2017 bolo 34,8% Grékov ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením (Zdroj: Eurostat). GR patrí medzi krajiny s najvyšším rozdielom medzi príjmami bohatých a chudobných v rámci EÚ, kde 20% najbohatších má príjmy až 6,1-násobne vyššie ako 20% najchudobnejších.

Charakteristika hospodárstva:

Pre grécke hospodárstvo je charakteristický vysoký počet malých a stredných podnikov, existuje tu len minimum veľkých firiem. Primárny sektor sa podieľa na tvorbe HDP 4,3%, sekundárny 17,5%, pričom nosným sektorom v tvorbe HDP je terciárny sektor s 78,2%. V systéme medzinárodného obchodu zostáva GR zapojené najmä **službami** (hlavne cestovný ruch a námorná doprava), **poľnohospodárskymi a potravinárskymi produktmi** (bavlna, tabak a tabakové výrobky, víno, olivový olej, hrozienka, citrusové plody), ako aj niektorými **produktmi priemyselnej výroby** (bauxit, hliník a jeho produkty, koncentráty rúd farebných kovov, ferozliatiny, magnezit, azbest, mramor, cement, textilné výrobky a spotrebný tovar).

Podiel odvetví na tvorbe HDP (v %)

	2014	2015	2016	2017	2018
Primárna sféra	3,99	4,11	4,02	4,04	4,27
Sekundárna sféra	15,35	15,69	15,76	16,96	17,54
Priemysel vrátane energetiky	13,56	13,31	13,39	14,63	15,05
Stavebníctvo	1,79	2,38	2,37	2,33	2,49
Terciárna sféra	80,66	80,19	80,22	79,00	78,19
Obchod, cestovný ruch, verejné stravovanie, doprava a komunikácie	29,98	27,77	27,92	26,87	28,51
Bankovníctvo, správa nehnuteľností	22,92	22,76	22,39	21,37	19,91
Ostatné služby	27,76	29,66	29,91	30,76	29,77

Zdroj: Grécky štatistický úrad, údaje vychádzajú z HDP v bežných cenách

Priemysel

Priemyselná výroba a energetika sa podieľajú na tvorbe HDP krajiny iba cca 17,5%. Podstatná časť priemyselnej výroby je sústredená okolo najväčších prístavov (Pireus, Solún, Patras, Volos). Najväčšia koncentrácia priemyslu je v oblasti Atén a Pirea (región Attika). Najrozvinutejšími odvetvami priemyslu sú: petrochemický, potravinársky, tabakový, obuvnícky, ťažobný (azbest, bauxit, magnezit, mramor), metalurgický (hlinikárne, oceľiarne) a strojársky. Trvalý pokles zaznamenáva textilný, odevný a obuvnícky priemysel.

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárstvo patrí tradične k významným odvetviam gréckeho hospodárstva, aj keď jeho podiel na tvorbe HDP je nízky (4,3% v r. 2018, v porovnaní s 10% v r. 1994). Medzi hlavné poľnohospodárske oblasti patria Viótia, Thessalia, stredná a východná časť Macedónska a Tráčia. Medzi najdôležitejšie produkty **rastlinnej výroby** patria obilniny (kukurica a pšenica), z priemyselných plodín bavlna, tabak a cukrová repa. V pestovaní ovocia majú tradične najvýznamnejšie postavenie citrusové plody, jablká, hrozno, broskyne, marhule, melóny a figy. Dôležitú pozíciu zastávajú aj olivy, pričom z väčšiny z nich sa ďalej vyrába olivový olej. V **živočíšnej výrobe** patria medzi najvýznamnejšie produkty: vajcia, mlieko, mäso a syry. Hlavným chovným dobytkom sú ovce a kozy. Ročný objem rybolovu je asi 160 tis. ton.

Cestovný ruch

Podiel turizmu na HDP Grécka predstavoval v r. 2018 **20,6%** (čo je cca dvojnásobok európskeho priemeru). Predpokladá sa, že GR v r. **2018** navštívilo cca **33 mil. turistov** (oproti 30,2 mil. v r. 2017). Príjmy z turizmu sa v roku 2018 zvýšili o 10,5%.

Príchody turistov do Grécka v rokoch 2012-2018

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet zahranič. turistov (v mil. osôb)	15,5	17,9	22	24,8	27,5	30,16	33,072
Tržby z cestovného ruchu (v mld. eur)	10,4	12,2	13,4	14,1	13,2	14,6	16,1

Zdroj: Grécka centrálna banka (BoG)

Relácia bilaterálnej výmeny v cestovnom ruchu medzi GR a SR sa zatiaľ vyvíja v neprospech SR. V rámci turistiky organizovanej slovenskými cestovnými kancelárkami navštívilo GR v r. **2017 spolu 78 422 slovenských turistov** (oproti 68 570 v r. 2016), čo predstavuje medziročný nárast o 14,37%. **Grécko je 3. najpopulárnejšia destinácia slovenských dovolenkárov** (po Bulharsku a Chorvátsku). Počet gréckych turistov smerujúcich na Slovensko je malý. V roku 2016 pricestovalo na Slovensko cez cestovné kancelárie 1 375 Grékov, v r. 2017 ich prišlo iba 785. (Zdroj: Štatistický úrad SR, najaktuálnejšie údaje k 31.5.2018)

Dopravná infraštruktúra

Leteckú dopravu (vnútroštátnu a medzinárodnú) prevádzkujú najmä spoločnosti **Aegean Airlines** a **Olympic Airlines** (patriace obchodnej skupine Vassilakis). Aegean lieta do 153 destinácií (z toho 122 zahraničných). Grécko má 38 letísk, z toho 16 medzinárodných.

Cestná doprava – hlavný podiel cestnej infraštruktúry tvoria cesty 2. triedy (cca 80%). Pokračuje realizácia rozsiahleho projektu prestavby a dostavby diaľničnej siete.

Železničná infraštruktúra je pomerne málo rozvinutá. TRAINOSE SA (dcérsku spoločnosť Organizácie gréckych železníc (OSE), zameranú na poskytovanie železničnej dopravy) začiatkom r. 2017 v privatizácii získala Ferrovie Dello Stato Italiane S.p.A. Významnú pridanú hodnotu pre rozvoj nákladnej vlakovéj dopravy predstavuje expanzia čínskej spoločnosti Cosco v prístave v Pireu, ktorý sa stáva významným uzlom pre vstup výrobkov významných nadnárodných koncernov (napr. Hewlett Packard, Samsung, Sony, ZTE, Huawei), z ktorého sú ďalej cez železnicu transportované do juhovýchodnej a strednej Európy, vrátane SR.

Námorná doprava patrí tradične k najdôležitejším sektorom gréckeho hospodárstva. Podľa správy Asociácie gréckych lodiarov z roku 2018 sa GR podieľa približne **20% na celkovej svetovej lodiarскеj kapacite (49,15% európskej flotily)**, pričom grécka oceánska flotila pozostáva z 4746 lodí (lode nad 1000 gt) s celkovou kapacitou 365,45 mil. dwt. V rámci prepravy pevných materiálov a tovarov sa grécki lodiarri podieľajú na svetovej preprave 22,3% a prostredníctvom tankerov 29,19%. Hlavné grécke prístavy sú Pireus, Solún, Eleusina, Volos, Patras a Heraklion.

Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

Grécko je členským štátom OSN, EÚ, NATO, WTO, OECD, MMF, IBRD, EBRD a takmer všetkých ostatných dôležitých medzinárodných organizácií. Grécko je členom Schengenského priestoru a do Eurozóny vstúpilo 1.1. 2002.

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

Grécka podnikateľská legislatíva nepatrí k tým najjednoduchším. Obsahuje množstvo zákonov a iných právnych predpisov. Časté sú novelizácie už platných predpisov.

Daňový systém

Daňový systém sa vyznačuje **vysokou úrovňou zaťaženia daňového poplatníka**, ktoré sa v posledných rokoch zvyšovalo v kontexte fiškálnej situácie GR. Vzhľadom na jeho **komplikovanosť** a potrebu neustáleho monitorovania zmien sa záujemcom o podnikanie odporúča **využiť služby miestnych daňových poradcov**. Hlavné piliere daňového systému sú DPH, dane z príjmu fyzických a právnických osôb, spotrebné dane a dane z nehnuteľností.

DPH

a) **24 % – základná sadzba** (oblečenie, obuv, nápoje a cigarety, cestovné lístky mestskej, lodnej a leteckej dopravy, taxi služba, služby spoločného stravovania (reštauračné a kaviarenské služby) a všetok tovar, ktorý nespadá pod zníženú sadzbu DPH,

b) **13 % – znížená sadzba** (napr. telekomunikácie, potraviny, okuliare, elektrina, plyn, voda, nemocničné služby a diagnostika, spisovatelia a umelci, ubytovacie služby),

c) **6,5 % – pre určité druhy tovarov** (knihy, noviny, lieky).

Príjmy fyzických osôb sa zdaňujú progresívne:

Výška ročného príjmu	Daňový koeficient
0 - 25 000,99	22%
25 001 – 42 000,99	32%
nad 42 001	42%

Daň z príjmov právnických osôb sa od 1. 1. 2016 zvýšila na **29%**.

Spotrebné dane na lieh a alkoholické výrobky, tabak a tabakové výrobky, pohonné látky dosahujú vysokých sadzieb a podliehajú relatívne častým zmenám.

Súhrnná daň z nehnuteľností (EN.F.I.A, zavedená od 1.1.2014) v závislosti od druhu nehnuteľnosti a lokality sa základ tejto dane pohybuje od 2-13 eur/m².

V rámci plnenia fiškálnych cieľov vyplývajúcich z Memoranda s veriteľmi, Grécko v r. 2011 zaviedlo **mimoriadne odvody**, pôvodne iba na r. 2011-2015, avšak naďalej sa uplatňujú:

- **mimoriadny odvod z príjmu fyzických osôb** (výška sa stanovuje v závislosti od príjmu predošlého roka:

12 001,00 – 20 000,99 eur: 0,7%
20 001,00 – 30 000,99 eur: 1,4%
30 001,00 – 50 000,99 eur: 2%
50 001,00 – 100 000,99 eur: 4%
100 001,00 – 500 000,99 eur: 6%
nad 500 001 eur: 8%

- **mimoriadny odvod z voľného povolania a živnosti**, ktorý sa stanovuje v závislosti na sídle spoločnosti (jeho priemerná výška dosahuje cca 300 eur ročne).

Nákladovosť pracovnej sily

Minimálna mzda sa od 1.2.2019 zvýšila o 11% na **650 eur brutto**. Podľa Generálnej národnej dohody pre pracujúcich súkromného sektora patrí ženatým/vydatým zamestnancom 10%-ný rodinný príplatok a 5%-ný príplatok za každú trojročnicu (ktorý sa vypočítava z hrubej mzdy).

Odvodové zaťaženie v GR, ktoré spolu dosahuje **40,06%**, je jedno z najvyšších v EÚ. **Odvody zamestnanca predstavujú 15,5% a odvody zamestnávateľa 24,56%**. Dôležité špecifikum gréckej legislatívy je povinnosť vyplatiť zamestnancovi v súkromnom sektore **14 plátov ročne**.

Charakteristika podnikania v krajine

Podľa indexu Svetovej banky „**Doing Business 2019**“ sa Grécko umiestnilo na **72. mieste** z celkového počtu 190 krajín (v „Doing Business“ 2018 sa umiestnilo na 67. pozícii). V kategórii „registrácia majetku“ je na 153. mieste (tá v GR zaberá minimálne 20 dní). K zhoršeniu umiestnenia došlo v oblastiach registrácie majetku, riešenia platobnej neschopnosti a platenia daní. Na druhej strane GR dosiahlo zlepšenie v oblasti získania stavebných povolení.

Výhody a nevýhody podnikania v krajine

Medzi **výhody** podnikania možno uviesť: členstvo GR v EÚ a v Eurozóne; podnikateľská legislatíva je do vysokej miery harmonizovaná s legislatívou EÚ; strategická geografická poloha – logistický a do budúcnosti aj energetický uzol, vstupná brána na Blízky východ a do severnej Afriky; zmeny v podnikateľskom prostredí GR vďaka zavedeniu štrukturálnych reforiem vyplývajúcich z programu pomoci.

Medzi hlavné **nevýhody** podnikania v GR možno považovať pomerne vysokú administratívnu a daňovú záťaž, komplikovaný daňový systém, relatívne vysoké náklady na pracovnú silu, pomalosť a neflexibilitu orgánov štátnej správy. Nadalej sa uplatňujú obmedzenia týkajúce sa pohybu kapitálu a úroveň korupcie v Grécku je tiež jedna z najvyšších v rámci krajín EÚ.

Kontakty na hlavné inštitúcie

Najdôležitejšou inštitúciou, ktorá sa zaoberá pomocou zahraničným investorom, vrátane pomoci pri založení spoločnosti, je **Enterprise Greece** (www.enterprisegreece.gov.gr). Ide o vládnu agentúru pre podporu podnikania, investícií a obchodu. Významnú pomoc pri založení spoločnosti v GR môžu poskytnúť aj obchodné a priemyselné komory. Kontakty na OPK v Grécku sú k dispozícii na internetovej stránke **Únie gréckych priemyselných a obchodných komôr** (www.uhc.gr). Ďalšie informácie k problematike sa dajú nájsť aj na webových stránkach **Ministerstva financií GR** (www.minfin.gr), **Jednotnej sociálnej a zdravotnej poisťovne EFKA** (www.efka.gov.gr), **Gréckej organizácie pre zamestnanosť** (www.oaed.gr). Právne predpisy z oblasti pracovného práva sú zverejnené na stránkach odborových únií (www.gsee.gr).

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Hlavnou inštitúciou na podporu exportu v teritóriu je **Enterprise Greece**, ktorá vznikla spojením Gréckej rady pre zahraničný obchod (HEPO) a Agentúry pre podporu investícií (v r. 2014). Enterprise Greece v oblasti exportu zabezpečuje najmä:

- a) integrované marketingové programy pre dynamické grécke výrobky (kt. majú významný podiel v gréckej výrobe alebo exporte a významný prínos pre miestnu ekonomiku). Agentúra poskytuje marketingové služby, technickú pomoc ohľadne značiek, poradenstvo k dizajnu, prístup k distribučným kanálom na vybraných trhoch a propagáciu výrobkov;
- b) podporné aktivity zamerané na organizáciu obchodných misíí, prezentácie, výstavy, atď.;
- c) programy EÚ pre zvýšenie konkurencieschopnosti zamerané na zmenu orientácie firiem na export, na rozvoj potrebnej infraštruktúry pre exportérov malých a stredných spoločností a na podporu ich medziregionálnej spolupráce;
- d) veľtrhy, výstavy v zahraničí a v GR, vzdelávacie programy a konferencie pre exportérov. (Viac informácií o podpore zahraničného obchodu: www.enterprisegreece.gov.gr).

Grécka organizácia pre poistenie exportných úverov (Export Credit Insurance Organization – ECIO) bola zriadená zákonom 1796/1988. Ide o samostatný právny subjekt pod dohľadom Ministerstva hospodárstva a rozvoja GR. ECIO poisťuje proti komerčným a teritoriálnym rizikám neplatenia zo strany zahraničných klientov voči gréckym exportérom, ktorí vyvážajú grécke produkty, služby alebo projekty. ECIO zároveň poisťuje investície gréckych podnikateľov v zahraničí proti politickým rizikám. (viac info: www.oaep.gr).

Významnú pomoc pri podpore exportu v Grécku môžu poskytnúť aj obchodné a priemyselné komory. Kontakty na OPK v GR sú k dispozícii na stránke **Únie gréckych priemyselných a obchodných komôr** (www.uhc.gr). Portál ministerstva zahraničných vecí GR „Agora“ je taktiež dôležitým nástrojom pre podporu exportu. Poskytuje informačný servis o obchodných príležitostiach, konferenciách, výstavách a ďalších podujatiach ekonomického charakteru v zahraničí (www.agora.mfa.gr). V teritóriu tiež pôsobí **Panhelénska asociácia exportérov** (PSE, www.pse.gr), ktorá poskytuje poradenský a sprostredkovateľský servis medzi gréckymi exportérmi a zahraničnými importérmi. V snahe zintenzívniť grécky export PSE v spolupráci s Eurobankou vytvorili portál „Exportgate“ (www.exportgate.gr).

c) Verejné obstarávanie

Zatiaľ čo verejné obstarávanie štátnych organizácií charakterizuje predovšetkým záujem o dosiahnutie najnižšej kúpnej ceny, tendre vypisované súkromnými spoločnosťami sú sústredené na získanie požadovanej kvality za primeranú cenu.

Legislatíva upravujúca oblasť verejného obstarávania je do veľkej miery harmonizovaná s legislatívou EÚ. Pri prihláškach zväčša platí štandardná podmienka zaplatiť poplatok 5% z hodnoty tendra ako zábezpeku, ktorá je neúspešným účastníkom tendrov vrátená po udelení kontraktu víťazovi. V stavebných tendroch sa počíta predovšetkým s domácimi účastníkmi, avšak po udelení kontraktu, ak domáce firmy nedokážu zabezpečiť všetky dodávky, môžu zahraničné firmy ponúknuť subkontraktáciu, resp. možno uvažovať i o vytvorení konzorcia.

Odporúčaný postup pre slovenské podnikateľské subjekty

Najefektívnejší spôsob pre zapojenie slovenského podnikateľského subjektu do tendra je **prostredníctvom miestneho obchodného agenta**, ktorý má možnosť nepretržitého monitorovania vyhlasovaných tendrov, má skúsenosti v danej oblasti a pozná celú procedúru, vrátane zvyklostí a načasovania jednotlivých krokov. Dôležitým faktorom je i skutočnosť, že niektoré tendre sú zverejňované len v gréckom jazyku, pričom ponuky musia byť spravidla vypracované v gréckom jazyku.

Kontakty na hlavné inštitúcie

Medzinárodné tendre a tendre vyhlasované ministerstvami sú zverejňované prostredníctvom tzv. „portálu pre transparentnosť“ ministerstva vnútra GR – www.diavgeia.gov.gr (len v gréčtine) a vyhlasovateľmi sú hlavne ministerstvá (Ministerstvo hospodárstva a rozvoja GR www.mnec.gr, Ministerstvo životného prostredia, energetiky a klimatických zmien GR

www.ypeka.gr, Ministerstvo obrany GR – www.mod.mil.gr a iné) a organizácie verejného sektora (napr. Grécke elektrárne – www.dei.gr, Organizácia MHD – www.oasa.gr). **Medzinárodné tendre k privatizácii** sú dostupné na stránkach Gréckeho privatizačného fondu – www.hradf.com. *POZN.: viac informácií k privatizačným procesom je k dispozícii v kapitole III. Investície, energetika, veda a výskum.*

d) Zmluvná základňa medzi SR a GR v hospodárskej oblasti

Spolupráca v ekonomickej a hospodárskej oblasti medzi SR a GR je upravená nasledovnými dvojstrannými zmluvami:

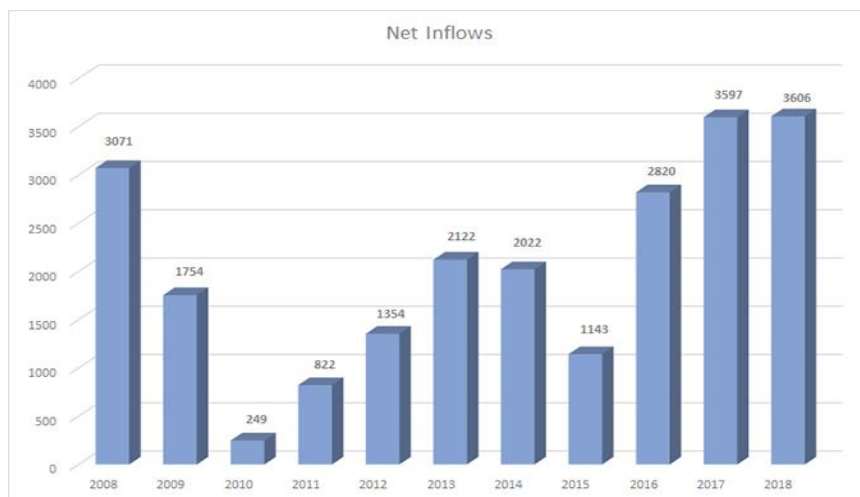
1. Dohodou o vysporiadaní finančných otázok medzi Československou socialistickou republikou a Kráľovstvom gréckym (Praha, 22. 07.1964),
2. Dohodou medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Gréckej republiky o medzinárodnej cestnej doprave a Protokol z roku 1992, v prípade, že to bude potrebné, aj predchádzajúce protokoly v časti, kde tieto dokumenty obsahujú právne záväzky (Atény, 06. 06. 1977),
3. Dohodou medzi Federálnym ministerstvom zahraničného obchodu Československej socialistickej republiky a Národnej organizácie cestovného ruchu Grécka o spolupráci v oblasti cestovného ruchu a Protokol z roku 1987, v prípade, že to bude potrebné, aj predchádzajúce protokoly v časti, kde tieto dokumenty obsahujú právne záväzky (Praha, 27. 03. 1980),
4. Dlhodobým programom rozvoja hospodárskej, priemyselnej a technickej spolupráce medzi Československou socialistickou republikou a Gréckou republikou (Praha, 04.07.1984),
5. Zmluvou medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Gréckej republiky o zamedzení dvojakého zdanenia a zabránení daňovému úniku v odbore daní z príjmu (Atény, 23. 10. 1986),
6. Dohodou medzi vládou Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a vládou Gréckej republiky o podpore a vzájomnej ochrane investícií (Praha, 03. 06. 1991),
7. Dohodou medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Helénskej republiky o hospodárskej a technologickej spolupráci (Atény, 16. 10. 1997).

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície:

Podľa Gréckej agentúry pre podporu investícií a obchodu Enterprise Greece **čistý prílev PZI v roku 2018 dosiahol 3,6 mld. eur** oproti 3,2 mld. eur v roku 2017 (nárast o 12,5%). **Čistý odlev** PZI z Grécka v r. 2018 dosiahol **719 mil. eur**.

Vývoj prílevu PZI do GR (v mil. eur)

Zdroj: Centrálna banka Grécka (BoG)

Hospodárska kríza v krajine o.i. „prispela“ k zníženiu výrobných nákladov (predovšetkým nákladov na pracovnú silu). Konkurenčné výhody Grécka (napr. geopolitické a klimatologické) zvyšujú investície v mnohých odvetviach, ktoré neboli zasiahnuté hospodárskou krízou. Agentúra Enterprise Greece registruje **záujem zahraničných investorov o oblasti energetiky, ITC, finančníctva, nehnuteľností, cestovného ruchu, dopravy a priemyselnej výroby** (hlavne chemický a potravinársky priemysel).

Medzi **najvýznamnejšie priame zahraničné investície do GR v roku 2018** patria investícia do 67 %-ného podielu v prístave Thessaloniki Port Authority S.A. spoločnosťou South Europe Gateway Thessaloniki (SEGT) Limited (Cyprus); získanie 5%-ného podielu spoločnosti OTE S.A. zo strany nemeckej Deutsche Telekom AG; predaj 51% základného imania spoločnosti EPA Thessaloniki-Thessalia S.A. vo vlastníctve DEPA (Štátna plynárenská spoločnosť) talianskej Eni Gas e Luce S.p.A.; účasť Hellenic Healthcare S.A.R.L. (Holandsko) na základnom imaní spoločnosti HELLENIC HEALTHCARE Holdings S.A. v Diagnostickom centre a nemocnici YGEIA S.A.; účasť spoločností Snam S.p.A. (Taliansko), Enagás Internacional S.L.U (Španielsko) a Fluxys S.A. (Belgicko) na navýšení základného imania konzorcia SENFLUGA Energy Infrastructure Holdings S.A. za účelom získania väčšinového podielu v spoločnosti DESFA (Grécka plynárenská distribučná spoločnosť).

Grécka agentúra pre zahraničný obchod a investície („Enterprise Greece – Invest & Trade“, www.enterprisegreece.gov.gr) je vládna agentúra (pod vedením Ministerstva hospodárstva a rozvoja) pre podporu podnikania, zahraničného obchodu a priamych zahraničných investícií v Grécku. Agentúra poskytuje pomoc zahraničným investorom pri získavaní informácií, napr. ako založiť podnik v GR; zabezpečuje analýzy, poradenstvo a následnú starostlivosť pre investorov. Agentúra tiež potenciálnym investorom bez poplatku ponúka: informácie o investičných príležitostiach na úrovni odvetví a na úrovni konkrétneho projektu; o postupoch požadovaných ústrednými a miestnymi orgánmi. Pomáha pri zabezpečovaní licencií, poskytuje individuálnu pomoc a poradenstvo investorom za účelom zabezpečenia hladkej implementácie celého investičného procesu, a to aj po realizácii projektov. Služby zahŕňajú získavanie potenciálnych partnerov pre joint-ventures a strategické partnerstvá.

Strategickí investori, ktorí v Grécku realizujú investičný projekt v hodnote viac ako 2 mil. eur, sa taktiež môžu obrátiť na tzv. „**investičného ombudsmana**“ (Enterprise Greece Investor Ombudsman), ktorý zohráva rolu mediátora medzi investorom a gréckymi inštitúciami v procese získavania povolení, licencií a napomáha urýchleniu implementácie projektov. Enterprise Greece taktiež v spolupráci s MZV GR podporuje rozvoj kontaktov medzi

podnikateľmi a firmami pôsobiacimi v Grécku (B2B/Business Information Portal) i prostredníctvom portálu Agora (www.agora.mfa.gr).

Hlavné **sektory**, na ktoré sa vzťahujú **investičné stimuly**, zahŕňajú: **cestovný ruch/reality energetiku, výskum a vývoj v zdravotníctve, životné prostredie, potravinársky priemysel, informačné a komunikačné technológie.**

Do skupiny **najvýznamnejších zahraničných investorov v Grécku** (podľa akumulovanej výšky prílevu PZI v rokoch 2008-2018) patria **Nemecko, Francúzsko, Cyprus, Švajčiarsko, Kanada, USA, Čína/Hongkong, Luxembursko, Španielsko a Taliansko.**

Záujem **gréckych investorov** je koncentrovaný predovšetkým na dopravné a logisticky dostupnejšie krajiny balkánskeho regiónu, kde grécke spoločnosti využívajú svoju relatívnu silu a konsolidáciu. Hlavné **destinácie gréckych investorov** v zahraničí podľa výšky PZI za r. 2017 boli **Cyprus, USA, Holandsko, Hongkong, Rumunsko, Bulharsko, Albánsko a Srbsko.**

PZI z GR do SR a naopak

Podľa Bank of Greece **investície gréckych spoločností do SR** dosiahli k 31.12.2017 **kumulatívnu výšku 33,81 mil. eur.** Daný objem však zahŕňa investície, ktoré síce boli iniciované gréckymi podnikateľskými subjektmi, ale krajina pôvodu investície je odlišná, keďže investície pochádzajú zvyčajne od dcéry gréckej spoločnosti v inom štáte (Cyprus, Holandsko, Luxembursko, ČR). Tieto investície sú nasmerované najmä do **sektora potravinárskej výroby, informačných systémov, automatizácie.** Podľa Enterprise Greece prílev zahraničných investícií z GR do SR bol v r. 2018 nulový a investície zo SR do GR v r. 2018 dosiahli 2 mil. eur.

Grécke investície do SR: Grécky potravinársky holding **Chipita** stavia pri Dunajskej Strede novú továreň, do ktorej chce investovať cca 63 mil. eur a zamestnať tam vyše 600 ľudí. Výroba s plánovanou kapacitou cca 72 tis. ton pekárskych výrobkov ročne by mala začať v r. 2020. V roku 2018 Grécka skupina **Sarantis** odkúpila 100 %-ný podiel Saneca Trade za 8,5 mil. eur, čím získala aj značku INDULONA.

V SR pôsobia aj nasledujúce podnikateľské subjekty s účasťou kapitálu gréckych spoločností:

Grécky podnikateľ. subjekt	Investor	Krajina pôvodu	Investícia do slovenskej spoločnosti	poznámky
INTRALOT S.A, Atény	Intralot Holdings International	Cyprus	Slovenské Lotérie, a.s., Bratislava	informačné systémy
INTRALOT S.A, Atény	Slovenské Lotérie, a.s.	SR	Tactus, s.r.o., Bratislava	informačné systémy
PRINTEC S.A., Atény	Printec Cyprus	Cyprus	Printec Slovakia, s.r.o., Bratislava	transakčné automatizácie
COCA-COLA Hellenic Bottling company, Marousi	CC Beverage Holdings II BV	NL	Coca Cola HBC Slovenská republika, s.r.o.	produkcia nealko nápojov
LEAF TOBACCO A. MICHAELIDES, Solún	A.J. Michaelides Commercial Enterprises, ltd	Cyprus	Aris Tobacco, spol s.r.o., Levice	produkcia tabak. výrobkov
UNIBIOS HOLDINGS S.A.	Water Investments	Luxemb.	Culligan Slovakia, Bratislava	zariadenia na úpravu vody

Zdroj: Enterprise Greece

Technická a finančná pomoc pri vstupe zahraničných investorov

Legislatíva upravujúca podporu zahraničných investícií je obsiahnutá v zákone **č. 3299/2004** o stimuloch pre súkromné investície a hospodársky rozvoj (tzv. Investičný zákon) a v jeho novelách **č. 3522/2006, 3752/2009, 3908/2011, 4146/2013 a 4399/2016.**

Link na stručný prehľad k **aktuálnemu investičnému zákonu (4399/2016)** v angličtine: http://www.mfa.gr/missionsabroad/images/stories/missions/norway/2016/InvestmentIncentivesLaw43992016_ASummary.pdf

Ekonomicko–hospodárska politika GR **umožňuje zahraničným investorom repatriáciu kapitálu, zisku a dividend.**

Odporúčané oblasti investovania

Grécka privatizácia

Výzvou pre zapojenie SR zostáva **proces gréckej privatizácie**, ktorá je a bude aj v budúcnosti zameraná najmä na **energetiku, dopravnú a turistickú infraštruktúru a nehnuteľnosti**. Po privatizácii prístavu v Pireu (ktorý v r. 2016 získala čínska spoločnosť COSCO) a Solúna (v r. 2017 ho získalo konzorcium South Europe Gateway Thessaloniki) sú v súčasnosti rozpracované privatizácie Aténskeho medzinárodného letiska a prístavov pre jachty (napr. v Alimose, Chiose) diaľnice Egnatia a mnohých pozemkov a nehnuteľností v GR a v zahraničí. V prípravnej fáze je napr. privatizácia Gréckych elektrární (DEI), Aténskych a Solúnskych vodární, 10 regionálnych prístavov (napr. Volos, Patras, Heraklion, Korfu, Alexandropolis), ďalších marín pre jachty (napr. Pylos, Rodos, Zakynthos), olympijských športových komplexov, golfového areálu (na Chalkidikách); kúpeľných zariadení a termálnych prameňov (napr. na ostrove Kythnos), boutique hotelov a nehnuteľností.

Aktualizované informácie k privatizačným procesom sú dostupné na webe Gréckeho privatizačného fondu (www.hradf.com). Predaj pozemkov a nehnuteľností štátu v GR a zahraničí sa realizuje elektronickými aukciami na portáli www.e-publicrealestate.gr.

Perspektívne investičné oblasti pre slovenské podnikateľské subjekty:

- **cestovný ruch** – (vrátane využitia množstva termálnych prameňov, privatizácie kúpeľných, hotelových a rekreačných zariadení);
- **energetika** – (priestor pre spoluprácu v oblasti alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie, prebieha postupná modernizácia lignitových elektrární, modernizácia a rozširovanie rozvodnej siete zemného plynu, podmorské prepojenie pevninskej rozvodnej plynovej a elektrickej siete s ostrovmi). Slovenské firmy by sa mohli zúčastniť na infraštruktúrnych projektoch či subdodávkach v rámci energetickej infraštruktúry;
- **doprava a logistika** – v oblasti dopravnej infraštruktúry sa v nadväznosti na rozvoj železničnej dopravy (POZN.: grécke železnice sprivatizovala Ferrovie Dello Stato Italiane a plánuje program modernizácie a elektrifikácie železničných tratí ako aj investície do vozového parku) a lodnej dopravy v krajine naskytuje potenciálny priestor pre zapojenie slovenských spoločností formou subdodávok, napr. pri **výstavbe logistických centier pre kombinovanú nákladnú dopravu** (z prístavu v Pireu tovar železnicou smeruje do Európy, vrátane SR). Grécko sa rýchlo stáva **jedným z hlavných logistických uzlov v regióne**;
- **ICT** – záujem globálnych ICT hráčov o prítomnosť na trhu GR (nové investičné iniciatívy zo strany Nokia, Microsoft, HTC, Samsung a SAP); veľmi dobrá úroveň technického vzdelania; mnohé start-upy v GR v ICT sa úspešne dostali na zahraničné trhy. Príležitosti sa vyskytujú v oblastiach telefonických centier, centier zdieľaných služieb, rozvoja softwaru, montážnych a distribučných centier, digitálneho/mobilného marketingu, vývoj aplikácií B2B/B2C na platformách cloudu, bezpečnosti sietí a informácií;
- **Potravinársky priemysel, poľnohospodárstvo** – technológie pre spracovanie poľnohospodárskych produktov, potravinárskej a obalovej technológie a materiálov; investície do balenia, exportu a marketingu tradičných gréckych výrobkov a známych gréckych výrobkov s chráneným označením pôvodu (CHOP) a s chráneným zemepisným označením (CHZO); rozvoj joint–ventures s gréckymi poľnohospodárskymi výrobcami, zmluvného poľnohospodárstva a strategických investičných partnerstiev;
- **životné prostredie** – GR musí riešiť problémy na komunálnej úrovni, napr. budovanie resp. rekultiváciu skládok ako aj **spracovanie mestského a priemyselného odpadu** (v lokalitách, kde dochádza k porušovaniu európskych noriem a smerníc). Očakáva posilnenie projektov v oblasti **manažmentu vodných zdrojov a čistenia odpadových vôd**;

- **oblasť vedy a výskumu** – GR má **významný inovačný a start-upový ekosystém**. Priestor pre spoluprácu existuje v oblasti ekotechnológií, ako aj **zdravotníckych technológií**, v oblasti **vývoja farmaceutík a generických liekov** (významná pozícia GR ako výrobcu/exportéra ale aj dovozcu liekov).

b) Energetika:

Energetický mix

Grécky energetický sektor je stále výrazne závislý od fosílnych palív, ktorých sa prevažná časť dováža. Domáce zdroje energie zahŕňajú najmä lignit a obnoviteľné zdroje energií (vodné elektrárne, veterná energia, solárna energia a biomasa).

Podiel energetických nosičov na celkovej spotrebe energií (v percentách):

	podiel	Mtoe*	Pôvod
ropa	44,41%	10,76	prevažná väčšina sa dováža
pevné palivá	19,89%	4,82	hlavne lignit gréckeho pôvodu
zemný plyn	17,33%	4,2	prevažná väčšina sa dováža
obnoviteľné zdroje energií	12,05%	2,92	grécky pôvod
ostatné	6,31%	1,53	
Spolu	100%	24,23	

Zdroj: EK, Ministerstvo životného prostredia, energetiky a klimatických zmien GR, ide o údaje za rok 2017

*Mtoe: megatona ropného ekvivalentu

Ropa

Grécko má vysokú spotrebu **ropy** a je energeticky závislé na jej dovoze ako aj na dovoze ropných produktov, a to najmä z Iraku, Kazachstanu, Iránu, Ruska, Saudskej Arábie a zo severnej Afriky. V roku 2018 Grécko dovážalo ropu a ropné polotovary z týchto krajín:

surová ropa	krajina pôvodu	objem v 1000 bareloch	podiel
	Irak	81888	45,55%
	Kazachstan	24869	13,83%
	Irán	17974	10,00%
	Rusko	14642	8,14%
	Saudská Arábia	13150	7,31%
	Líbya	13131	7,30%
	Egypt	6734	3,75%
	Veľká Británia	3001	1,67%
	USA	1882	1,05%
	Azerbajdžan	713	0,40%
	ostatné	789	0,44%
	Spolu	178 773	100%

Zdroj: EK, EU Crude Oil Imports, údaje za rok 2018

Grécko disponuje menšími náleziskami ropy (Prinos Field) v Egejskom mori a zemného plynu (South Kavala Field). Pokračujú viaceré prieskumy ďalších nálezísk v jeho výsošných vodách (západné Grécko, južná Kréta) ako aj na pevnine. Prieskum rezerv v pevninskej časti Grécka zahŕňa oblasti v okolí Evrosu, Kavaly, Serres, Solúna, Greveny, Aitolokarnanie, Messinie, Achaie a Kréty.

Zemný plyn

Dopyt po **zemnom plyne** neustále rastie, pričom 72% sa využíva na výrobu elektrickej energie, 13% sa využíva v domácnostiach a 16% vo výrobnnej sfére. Zemný plyn sa dováža predovšetkým z Ruska (cez Sidirokastro, grécko-bulharská hranica), z Alžírka (cez Revithousou, LNG) a z Kaspickej oblasti (cez Turecko, cez plynovod TGI).

zemný plyn	krajina pôvodu	objem v bcm	podiel
Ropné plyny a ostatné plynné uhľovodíky (trieda 2711)	Rusko	2,77	65,5%
	Alžírsko	0,84	19,9 %
	Turecko	0,62	14,6 %
	Spolu	4,23	

Zdroj: Ministerstvo životného prostredia, energetiky a klimatických zmien GR, údaje za r. 2017

Z domácich zdrojov disponuje Grécko rozsiahlymi náleziskami **hnedeého uhlia** (lignitu), ktoré sa nachádzajú najmä na severe krajiny pri meste Ptolemaida a na Peloponéze pri Megalopolise. Hoci narastá význam zemného plynu, lignit zostáva dôležitým primárnym zdrojom energie. Grécko preto usiluje o rozvoj nových ekologickejších technológií pre jeho spracovanie.

Obnoviteľné zdroje energie

Primárna výroba obnoviteľných zdrojov energie	podiel	Mtoe*
hydroelektrárne	12,19%	0,34
veterná	17,20%	0,48
solárna – tepelná	9,68%	0,27
solárna fotovoltaická	12,19%	0,34
pevné biopalivá	29,03%	0,81
bioplyn	3,94%	0,11
biodiesel	5,02%	0,14
nešpecifikované	10,7%	0,30
Spolu	100,0 %	2,79

Zdroj: Eurostat, údaje za rok 2017 (najaktuálnejšie)

*Mtoe: megatona ropného ekvivalentu

Grécko nedisponuje zariadeniami na výrobu **jadrovej energie** z dôvodu, že sa nachádza v seizmickej oblasti a kriticky sa stavia k výstavbe jadrových elektrární v okolitých štátoch.

Štruktúra výroby elektrickej energie: na výrobe celkovej elektrickej energie sa podieľajú hlavne **tepelné elektrárne** (cca 70%) spaľujúce hlavne lignit a zemný plyn. **Obnoviteľné zdroje energií** sa podieľajú na výrobe elektrickej energie okolo 30%, z toho hlavne hydroelektrárne, veterné elektrárne, solárne elektrárne a biomasa.

Podiel na celkovej výrobe elektrickej energie

	podiel	*TWh
pevné palivá (lignit)	33,96%	18,77
zemný plyn	30,96%	17,11
ropa	9,96%	5,51
obnoviteľné zdroje energie, z toho:	25,11%	13,88
hydroelektrárne	7,30%	4,04
veterná	10,02%	5,54
pevné biopalivá	0,02%	0,01
bioplyn	0,54%	0,30
solárna	7,22%	3,99
Spolu	100%	55,27

Zdroj: EK, Lagie A.E. (Operátor trhu s elektrinou), údaje za rok 2017(najaktuálnejšie)

*TWh: terrawatt hodina

Hlavným dodávateľom elektrickej energie je štátny podnik Grécke elektrárne (DEI). Malú časť spotreby elektrickej energie si Grécko cez DEI zabezpečuje dovozom (hlavne z Bulharska,

Sever. Macedónska, Talianska, Albánska a Turecka). S ohľadom na klimatické podmienky v GR a na vrchol turistickej sezóny kulminuje dopyt po elektrickej energii v júli a auguste.

Priority energetickej politiky Grécka

- diverzifikácia energetických zdrojov a prepravných trás
- zníženie energetickej závislosti ako aj znižovanie spotreby energie
- zabránenie izolácii periférnych a odľahlých regiónov (grécke ostrovy)
- prieskum vlastných potenciálnych ložísk uhľovodíkov (západné Grécko, južná Kréta)
- prioritné projekty prepravy zemného plynu sú: TAP, interkonektor Grécko-Bulharsko a plynovod East Med
- ďalší rozvoj LNG infraštruktúry
- spolupráca v oblasti energetiky s krajinami regiónu (Cyprus, Egypt, Izrael) – preprava uhľovodíkov z východného Stredomoria cez GR do Európy. Grécko má ambíciu stať sa vstupnou bránou pre transfer ropy a zemného plynu z Ázie a Afriky do juhovýchod. Európy
- dlhodobá energetická stratégia nevyklučuje rozvoj nových „čistých“ lignitových technológií, ktoré budú eliminovať emisie CO₂ a umožnia širšie využitie tohto paliva

Potenciál rozvoja bilaterálnej (multilaterálnej) spolupráce

Grécko prikladá veľký význam regionálnej spolupráci v oblasti energetiky. Rozvíja viaceré projekty spolupráce s **Cyprom, Egyptom a Izraelom**, zamerané na prepravu uhľovodíkov z východného Stredomoria do Európy (vrátane plynovodu East Med) a spoluprácu na projekte vybudovania podmorského kábla prepájajúce energetické siete GR, Cypru a Izraela (Euroázijský interkonektor). Grécko spolupracuje s **Tureckom** na realizácii strategických projektov prepojenia plynovodov, energetických systémov a dopravnej infraštruktúry (plynovod TAP). Grécko bezprostredne po zrušení sankcií voči **Iránu** nadviazalo s krajinou spoluprácu v energetickej oblasti. **Grécko má ambíciu stať sa novým energetickým uzlom Európy.**

Energetická bezpečnosť krajiny

Grécko je energeticky závislé na importe, ktorý zabezpečuje približne 75% energetického dopytu krajiny. Hlavnými dovoznými komoditami sú ropa a jej deriváty a zemný plyn.

Priority energetickej bezpečnosti

- diverzifikácia energetických zdrojov a prepravných trás
- zníženie energetickej závislosti ako aj znižovanie spotreby energie
- projekt TAP, interkonektor Grécko-Bulharsko, plynovod East Med a Euroázijský interkonektor
- ďalší rozvoj LNG infraštruktúry
- prieskum potenciálnych ložísk uhľovodíkov (západné Grécko, južná Kréta)
- spolupráca v oblasti energetiky s ďalšími krajinami regiónu (Cyprus, Egypt, Izrael, Turecko) ako aj s Iránom a Ruskom

Prioritné medzinárodné energetické projekty pre Grécko:

Transjadranský plynovodný projekt (TAP)

Plynovod TAP, ktorý má viesť plyn z azerbajdžanského náleziska Shah Deniz II do Európy cez územie **Grécka, Albánska a Talianska**, je pre Grécko **prioritným projektom**. Tento plynovod o celkovej dĺžke 878 km bude prepojený s plynovodom Transanatolian Pipeline (TANAP) na grécko-tureckej hranici pri meste Kipi. Projekt má štatút projektu spoločného záujmu (PCI) EÚ. Plynovod bude umožňovať aj tzv. reverzný tok a prepravovať plyn z Talianska do juhovýchodnej Európy. Pôvodne sa počítalo s prepravnou kapacitou 10 mld. m³ ročne, avšak po rozhodnutí Ruska ohľadne projektu South Stream by mala byť zvýšená na **20 mld. m³** za rok. Shah Deniz bude i pri plnej prevádzke pokrývať len 2% spotreby zemného plynu

v Európe. 550 km plynovodu TAP prechádza územím Grécka. S výstavbou sa začalo v roku 2016 a v súčasnosti je takmer dokončený, zostáva ešte vybudovať prepojenie medzi Albánskom a Talianskom cez Jadranské more. Výstavbu uskutočňuje konzorcium firiem BP (20%), SOCAR (20%), Snam (20%), Fluxys (19%), Enagás (16%) a Axpo (5%). Očakáva sa, že **prvé dodávky plynu z Azerbajdžanu do Európy by mohli začať v roku 2020**. TAP, ktorým sa otvorí južný plynový koridor, zvyšuje geostrategický význam krajiny, jej politickú váhu v regióne, umožní jej v budúcnosti využiť jej vlastné zdroje surovín a diverzifikuje jej energetické vstupy. TAP zároveň posilňuje vyhliadky Grécka pre príchod ďalších strategických investorov. Bližšie informácie o projekte, ako aj k vyhlásovaným tendrom k projektu sa nachádzajú na webovej stránke: <http://www.tap-ag.com>

Interkonektor Grécko-Bulharsko (IGB)

Druhým prioritným projektom pre GR je **interkonektor Grécko-Bulharsko (IGB)**. Plynovod IGB s plánovanou dĺžkou 182 km a počiatočnou ročnou kapacitou **3 mld. m³** (neskôr 5 mld. m³) bude poskytovať priame spojenie medzi národnými systémami prepravy zemného plynu z Grécka a Bulharska so vstupným bodom v blízkosti Komotini a výstupným bodom v okolí mesta Stara Zagora. Ide o joint venture medzi Bulgarian Energy Holding EAD a IGI Poseidon S.A. (konzorcium DEPA S.A. a Edison SpA). Projekt predstavuje pre GR strategickú infraštruktúru prepravy plynu, ktorá zaisťuje diverzifikáciu dodávok plynu v GR, BG a v juhovýchodnej Európe. Termín na ukončenie prác a zároveň začiatok prevádzkovania plynovodu je stanovený do roku 2020. Bližšie informácie o projekte a vyhlásovaným tendrom k nemu: <http://www.icgb.eu>

East Mediterranean Pipeline (East Med)

Predstavitelia **Grécka, Cypru a Izraela** sa koncom januára 2016 dohodli na výstavbe plynovodu East Med, ktorý by mal viesť zemný plyn **z Izraela (ložiská v Leviathane) a Cypru cez Grécko do Talianska**. Náklady na technicky náročný podmorský plynovod o dĺžke 1 900 km (700 km na pevnine a 1 200 km pod morom) s ročnou kapacitou **16 mld. m³** sa odhadujú na viac ako 20 mld. eur. East Med bol zaradený medzi projekty spoločného záujmu EÚ, ako projekt, ktorý zlepšuje diverzifikáciu zdrojov zemného plynu, podporí energetickú bezpečnosť EÚ, prepojí Cyprus s európskymi sieťami, podporí ekonomický rast Grécka a Cypru a súčasne podporí prepojenie gréckych regiónov (Kréta, Peloponéz a západné Grécko) na národné siete. V apríli 2017 ministri energetiky Grécka, Cypru, Talianska a Izraela podpísali štvorstrannú deklaráciu, v ktorej sa zaviazali k podpore projektu. Napriek silnej politickej vôli partnerov a podpore aj zo strany USA naráža tento projekt na mnoho politických a technických problémov. Rozvojové aktivity projektu sa zameriavajú na vykonávanie námorných prieskumov na trase s cieľom zlepšiť presnosť tranzitu a dokončenie prípravy tendrových balíkov na začatie riadnej fázy vývoja.

<https://www.edison.it/en/eastmed-pipeline>

Euroázijský interkonektor

Ide o projekt výstavby **2000-megawattového** podmorského kábla, ktorý prepojí elektrické rozvodné siete **Izraela, Cypru a Grécka** (cez Krétu), o celkovej dĺžke 1520 km (najdlhší na svete) a jeho umiestnenie v niektorých bodoch by malo dosiahnuť hĺbku 2000 m pod morskou hladinou. Jeho súčasťou má byť aj vysokorychlostný optický kábel. Realizácia tohto ambiciózneho projektu by mala významne prispieť k energetickej bezpečnosti celého regiónu juhovýchodnej Európy a východného Stredomoria. Projekt má štatút projektu spoločného záujmu (PCI) EÚ a v máji 2018 najvyšší predstavitelia Grécka, Cypru a Izraela v Nikózií deklarovali podporu projektu. Jednotlivé časti majú byť uvedené do prevádzky: Kréta-Attika (Jún 2022), Cyprus-Krétu (December 2023), Cyprus-Izrael (December 2023).

<http://www.euroasia-interconnector.com/>

c) Veda, výskum a vývoj, inovácie

Podľa správy Eurostatu **finančné prostriedky určené na výskum a vývoj v Grécku v roku 2017** dosiahli **1,13%**, čím sa Grécko v rámci EÚ-28 radí na **18. miesto**. Štátne výdavky na výskum a vývoj tvorili 25% z tejto sumy. Dominantným sektorom sa stal súkromný sektor, ktorý sa na financovaní výskumu a vývoja podieľal 55%, sektor vyššieho vzdelávania financoval 32% a súkromný neziskový sektor 1%. Podľa Národného strategického plánu pre výskum a rozvoj na roky 2014-2020 Grécko plánuje zvýšiť podiel finančných prostriedkov na výskum a vývoj na 1,5% HDP do r. 2020, s podielom súkromného sektora vo výške 40%.

Podľa „**Global Innovation Index 2018**“ sa Grécko umiestnilo na **42. pozícii** zo 127 krajín (v roku 2017 bolo na 44. pozícii zo 143 krajín)

Ďalšie informácie o vede, výskume a inováciách v krajine sú k dispozícii na stránkach Gréckej národnej nadácie pre výskum (www.eie.gr), Inštitútu pre hospodársky a priemyselný výskum (www.iobe.gr) a Aténskej akadémie vied (www.academyofathens.gr).

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovozný a vývozný režim, obchodná prax

GR uplatňuje v obchodnej praxi politiku **v súlade so základnými právnymi predpismi EÚ a medzinárodnými dohovormi** o uplatňovaní princípov multilaterálne liberalizovaného obchodu. V rámci EÚ to znamená uplatňovanie **bezcolnej politiky bez ďalších netarifných obmedzení**, s výnimkou citlivých položiek, v súlade so smernicami o voľnom pohybe tovarov, pracovných síl a kapitálu. Súčasne vo vzťahu k nečlenským štátom EÚ uplatňuje GR princípy spoločnej colnej politiky, spoločnej poľnohospodárskej politiky a spoločnej dopravnej politiky.

Tarifné a netarifné prekážky obchodu

Pri importe z členských štátov EÚ **neexistujú colné sadzby**. V rámci prijatia európskej colnej legislatívy Grécko postupne obmedzuje netarifné prekážky obchodu. Niektoré **netarifné prekážky** obchodu sa stále uplatňujú **vo forme predpisov pre určité kategórie dovážaných komodít**. Napríklad pri dovoze potravín sa vyžaduje certifikát o rádioaktivite a dodržanie predpisov o použití určitých farbív. Pri dovoze živých zvierat je potrebné veterinárne osvedčenie; pri dovoze mäsa, semien, rastlín a rastlinných výrobkov sú nevyhnutné fytosanitárne osvedčenia; pri dovoze farmaceutických a kozmetických výrobkov je potrebné predložiť certifikát o analýze. Priemerné colné zaťaženie pri dovoze z nečlenských štátov EÚ, ktoré dosahuje 5–7 % u priemyselných výrobkov a je nižšie u väčšiny surovín a vyššie u určitých kategórií citlivých tovarov, ako napr. u textilu, dokazuje pomerne vysoký stupeň liberalizácie.

Príslušné zákonné normy, nariadenia, štandardy, licencie, certifikácia

Pre dovoz tovaru z členskej krajiny EÚ sa používajú doklady pre obchodný styk v rámci EÚ, ako sú obchodné faktúry, osvedčenia o pôvode tovaru, dopravný doklad a ďalšie osvedčenia a certifikáty v prípade špeciálnej kategórie výrobkov, ako sú potraviny, živé zvieratá a pod. Označovanie a etikety musia byť v súlade s predpismi EÚ, pri označovaní tovarov je nutné dodržať grécke nápisy vytlačené na obale alebo aspoň prelepky v gréčtine, na obal v angličtine. Grécko uplatňuje požiadavky na štandardy v súlade s predpismi EÚ. Certifikáty kvality ISO sa vo všeobecnosti vyžadujú a sú podmienkou pri väčšine kontraktov v rámci verejného obstarávania.

Dovoz tovarov do Grécka je vo všeobecnosti voľný a nevyžadujú sa žiadne licencie. Podľa spoločnej obchodnej politiky EÚ sa uplatňujú aj v GR určité obmedzenia vo forme kvót na

dovážané výrobky, ktoré sú vyrobené v tzv. nízkonákladových krajinách – napr. Čína, a to i v prípade, že ich do Grécka vyváža slovenská firma. **Zvláštne požiadavky sú kladené na dovoz niektorých skupín tovarov, ako sú liečivá, osivá, mäso, hydina, orešky a mliečne výrobky.** Najmä dovoz osív si vyžaduje zdĺhavú procedúru, vrátane testovania, certifikácie podľa predpisov EÚ a publikovania v národnom katalógu.

Na všetky výrobky, bez ohľadu na pôvod (domáce alebo zahraničné) sa **vzťahuje DPH** (viď kapitola č. II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA).

Kontakty na hlavné inštitúcie:

Grécky inštitút pre štandardizáciu – www.elot.gr, Colná správa – www.gsis.gr

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Grécka ekonomika je **dlhodobo výrazne závislá od dovozu** a dosahuje tradične vysokú negatívnu obchodnú bilanciu. Podľa Gréckeho štatistického úradu za rok 2018 celkový import dosiahol 53,75 mld. eur (nárast o 9,4 % v porovnaní s r. 2017) a celkový **export** sa zvýšil na 33,02 mld. eur, čo predstavuje **medziročný nárast o 15,8 %**. **Podiel dovozu na HDP** krajiny za rok 2018 dosiahol **29,1%**.

Vývoj zahraničného obchodu GR za posledných 5 rokov (v mld. eur)

	2014	2015	2016	2017	2018	1.-2. 2019
Vývoz	27,18	25,48	25,15	28,51	33,02	5,07
Dovoz	47,71	42,66	43,12	49,13	53,75	8,75
Obrat	74,89	68,14	68,27	77,64	86,77	13,82
Saldo	-20,53	-17,18	-17,78	-20,62	-20,73	-3,38

Zdroj: Štatistický úrad GR

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz

Vývoz

Najvýznamnejšou exportnou komoditnou triedou Grécka za rok 2018 (podľa klasifikácie HS2) boli **nerastné palivá a minerálne oleje** (v objeme 11,48 mld. eur). Nasledujú triedy: **hliník a výrobky z hliníka** (v objeme 1,77 mld. eur); **jadrové reaktory, kotle, stroje, prístroje a mechanické zariadenia, ich časti a súčasti** (1,62 mld. eur); **farmaceutické produkty** (1,47 mld. eur); **plasty a výrobky z plastov** (1,20 mld. eur); **prípravky zo zeleniny, ovocia, orechov** (1,06 mil. eur); **elektrické stroje a zariadenia** (1,02 mld. eur); **jedlé ovocie a orechy** (910,68 mil. eur); **živočíšne alebo rastlinné tuky** (729,54 mil. eur); **ryby a kôrovce, mäkkýše a ostatné vodné bezstavovce** (v objeme 685,88 mil. eur). *Pre podrobnejšie informácie viď prílohu č. 5. Súhrnný prehľad gréckeho vývozu (podľa SITS) sa nachádza v prílohe č.3.*

Dovoz

Najvyšší podiel na celkovom gréckom dovoze za rok 2018 (podľa klasifikácie HS2) tvorili **nerastné palivá a minerálne oleje** (15,96 mld. eur). Na 2. mieste boli **jadrové reaktory, kotle, stroje, prístroje a mechanické zariadenia** (4,07 mld. eur), nasledovali **elektrické stroje a zariadenia, prístroje na záznam zvuku, TV prijímače** (3,02 mld. eur); **farmaceutické produkty** (v objeme 2,85 mld. eur). Ďalšie najvyššie objemy dovozu boli dosiahnuté v triedach: **vozidlá iné ako koľajové** (2,35 mld. eur); **plasty a výrobky z nich** (1,89 mld. eur); **železo a ocel'** (1,34 mld. eur); **lode, člny a plávajúce konštrukcie** (1,30 mld. eur); **organické chemikálie** (1,29 mld. eur); **mäso a jedlé mäsové droby** (1,16 mld. eur); a **hliník a predmety z neho** (1,10 mld. eur). *Pre podrobnejšie informácie viď prílohu č. 5. Súhrnný prehľad gréckeho dovozu (podľa SITS) sa nachádza v prílohe č.4.*

d) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu vývoz/dovoz

Vývoz

Najvýznamnejšími partnermi z krajín EÚ pre vývoz Grécka sú podľa dosiahnutého objemu za rok 2018 **Taliansko, Nemecko, Cyprus, Bulharsko, Veľká Británia, Španielsko, Francúzsko, Rumunsko, Holandsko a Poľsko**. Z krajín mimo EÚ zaujíma najdôležitejšie postavenie **Turecko, Libanon, USA, Egypt, Čína, Severné Macedónsko, Saudská Arábia, Gibraltár, Albánsko, Líbya a Izrael** (podrobná teritoriálna štruktúra vývozu GR je v prílohe č.1).

Dovoz

V rámci krajín EÚ boli najvyššie objemy dovozu za r. 2018 realizované z **Nemecka**. Nasledovali **Taliansko, Holandsko, Francúzsko, Španielsko, Bulharsko, Belgicko, Veľká Británia, Rumunsko a Poľsko**. Z krajín mimo EÚ sú dôležitými partnermi z hľadiska dovozu do GR: **Irak, Rusko, Čína, Turecko, Kazachstan, Irán, Saudská Arábia, Južná Kórea, Líbya, USA a Egypt** (príloha č.2).

e) Vývoj zahraničného obchodu so SR za posledných 5 rokov

Vývoj zahraničného obchodu medzi SR a GR za posledných 5 rokov (v mil. eur)

	2014	2015	2016	2017	2018	1.-2.2019
Vývoz zo SR do GR	192,1	169,7	168,8	200,4	280,7	49,7
Dovoz z GR do SR	73,0	96,0	76,5	103,6	120,4	18,3
Obrat	265,1	265,7	245,3	304,0	401,1	68,00
Saldo	119,1	73,7	92,3	96,8	160,3	31,4

Zdroj: Štatistický úrad SR

Export zo SR do GR

Dlhodobu dosahujeme **výrazne pozitívne saldo obchodnej výmeny** (naš export do GR cca dvojnásobne prevyšuje import z GR). **Export SR do GR** nadviazal na stúpajúci trend z roku 2017 a **v roku 2018 dosiahol výrazný nárast až o 40%**. **Export SR do GR** predstavuje **0,4% nášho celkového exportu** a na celkovom **gréckom importe** sa SR podieľa **0,3%**. Šance pre slovenský export zvyšuje fakt, že **GR je prevažne dovoznou ekonomikou**.

Komoditné zloženie exportu – nosné triedy HS

Najvyššie obraty za rok 2018 podobne ako v predchádzajúcich rokoch sa zaznamenali v exporte výrobkov **automobilového, elektrotechnického, strojárskeho, kovospracujúceho a chemického priemyslu (hlavne gumárskeho a papierenského priemyslu)**.

Hlavné vývozné komodity

Podľa podrobnej klasifikácie **HS4** naše hlavné vývozné komodity za rok 2018 predstavovali **osobné automobily** (v objeme 89,55 mil. eur) a **TV prijímače** (43,65 mil. eur). Nasledovali **ploché valcované výrobky zo železa alebo nelegovanej ocele** (12,58 mil. eur); **telefónne súpravy vrátane telefónov pre celulárnu sieť** (9,5 mil. eur); **pneumatiky** (6,6 mil. eur); **nenatieraný papier a lepenka** (5,56 mil. eur); **elektrické transformátory** (3,38 mil. eur); **stroje na automatické spracovanie údajov** (3,94 mil. eur); **práčky** (4,33 mil. eur); **drevo rezané alebo štiepené pozdĺžne** (3,71 mil. eur); a **drôty zo železa alebo nelegovanej ocele** (2,24 mil. eur).

*POZN.: Významný objem zaznamenala trieda **odevy a odevné doplnky**, ale išlo čisto o reexport tureckých odevov do Grécka.*

Vývoj nášho exportu do GR v štruktúre HS2 je k dispozícii v kapitole V. **MARKETINGOVÁ STRATÉGIA DO TERITÓRIA**.

Import z GR do SR

Grécky import do SR za rok 2018 vykázal medziročný **nárast o 15,3%** v porovnaní s r. 2017, pričom **podiel dovozu z GR na celkovom dovoze SR je 0,2%**.

Najvyššie obraty za rok 2018 sa zaznamenali v dovoze gréckych výrobkov **chemického a kovopracujúceho priemyslu**. Významné postavenie majú aj **poľnohospodárske produkty**.

Hlavné dovozné komodity

Z hľadiska tovarovej štruktúry hlavnou komoditou je **umelý korund, oxid hlinitý** (29,45 mil. eur) a 2. najvýznamnejšou komoditou sú **brity, holiace strojčeky a holiace žiletky** v objeme 28,31 mil. eur (POZN.: ide o výrobky spoločnosti BIC, ktorá má na Slovensku distribučné centrum). Ďalšie miesta z hľadiska objemu dovozu tvorili **lieky** (13,35 mil. eur); **citrusové ovocie, čerstvé alebo sušené** (7,6 mil. eur); **ostatná zelenina, čerstvá alebo chladená** (3,02 mil. eur); **hliníkové sudy** (1,80 mil. eur); **marhule, čerešne višne, broskyne** (1,68 mil. eur); **ovocie, orechy a iné jedlé časti rastlín** (1,31 mil. eur); **hliníkové dosky, plechy a pásy** (1,26 mil. eur); **spletané lanká, laná a káble** (1,24 mil. eur).

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu

Obchodná prax

Vývoz každej z komoditných skupín vyžaduje individuálny prístup k trhu a uplatnenie všeobecne platných podmienok, medzi ktoré možno zaradiť:

- aktívnu prítomnosť firmy v teritóriu,
- priame kontakty s gréckymi partnermi,
- prieskum trhu,
- selekciu a jasnú špecifikáciu záujmov, vlastných a partnerových možností,
- konzultáciu návrhov dohôd so skúsenými právnikmi,
- dohodnutie platobných podmienok, ktoré jednoznačne zaručujú platbu odberateľa.

Špecifiká trhu, rozdielnosť mentality

Na prebudenie záujmu potenciálnych gréckych partnerov a pri etablovaní mnohých výrobkov na gréckom trhu sa často nemožno zaobísť bez reklamy, a to či už prostredníctvom masmédií, firemných prezentácií, priamej účasti na veľtrhoch alebo využitím ďalších spôsobov sprístupnenia informácií o vlastnostiach a parametroch výrobkov (napr. bezplatné poskytnutie skúšobných sérií). Problémom pri vstupe na grécky trh je prekonanie konkurencie, ktorá je mimoriadne silná a v propagácii svojej produkcie často agresívna. Je taktiež dôležité mať možnosť zabezpečiť konečnému užívateľovi plný popredajný servis a náhradné diely.

Napriek tomu, že grécky trh je do určitej miery limitovaný väzbou na susedné krajiny vo vybraných sektoroch, je tu dostatok priestoru pre ďalšie zvyšovanie slovenského vývozu.

Gréci sú tradične veľmi dobrí rečníci, pri rokovaniach radi hovoria, a preto je dôležité byť pozorný, zároveň je však vhodné vopred si overiť základné informácie o spoločnosti. Meškanie na stretnutie 10-20 minút je bežnou praxou.

b) Vyhodnotenie odbytových možností SR

Analýza odbytových možností vychádza z údajov za r. 2018, v štruktúre HS2 v rozsahu prvých 10 najväčších vývozov zo SR do GR, s prihliadnutím na hlavné dovozné komodity GR. *Podrobný prehľad komodít exportu SR do GR je v kapitole IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD.*

Najdôležitejšie slovenské exportné triedy do teritória za rok 2018 (v štruktúre HS2):

1. **Trieda 87 – Vozidlá iné ako kolajové, ich časti, súčasti** – v tejto kategórii dochádza k výraznému medziročnému nárastu na 91,15 mil. eur (32,47% nášho exportu do GR)
2. **Trieda 85 – Elektrické stroje a zariadenia, prístroje na záznam zvuku, TV prijímače a ich súčasti** (61,26 mil. eur; 21,82% nášho exportu do GR)

3. **Trieda 84 – Jadrové reaktory, kotle, stroje, prístroje a mechanické zariadenia, ich časti a súčasti**, ktorých objem tvoril 14,05 mil. eur (podiel na exporte SR do GR je 5%)
4. **Trieda 72 – Železo a oceľ** (13,46 mil. eur; podiel na exporte do GR je 4,8%)
5. **Trieda 48 – Papier a lepenka, predmety z papierenských vláken** (6,85 mil. eur; 2,44 % nášho exportu do GR)
6. **Trieda 40 – Kaučuk a výrobky z neho** (6,74 mil. eur; podiel na exporte SR do GR je 2,4%)
7. **Trieda 39 – Plasty a výrobky z nich** (5,1 mil. eur; 1,81% nášho vývozu do GR)
8. **Trieda 44 – Drevo a výrobky z dreva; drevené uhlie** (3,77 mil. eur; podiel 1,34 %)
9. **Trieda 04 – Mlieko a výrobky; vtáčie vajcia; med; jedlé výrobky živočíšneho pôvodu** (3,31 mil. eur; 1,18% nášho exportu do GR)
10. **Trieda 21 – Rôzne jedlé prípravky** (2,5 mil. eur; 0,9 % nášho exportu do GR)

POZN.: Podľa údajov Slovenského štatistického úradu nevídaný nárast exportu SR do GR zaznamenala **Trieda 61 – Odevy a odevné doplnky** (vo výške 46 mil. eur), pričom ide čisto o reexport tureckých výrobkov do Grécka.

Potenciál zvýšenia našich odbytových možností:

Nadalej by bolo vhodné **sústrediť pozornosť na výraznejšiu propagáciu už etablovaných slovenských komodít, ktoré majú na gréckom trhu konkurenčné postavenie, ako aj ďalej rozšíriť náš sortiment v rámci slovenských úspešných vývozných komoditných tried.**

Hospodárska a finančná kríza v Grécku výrazne ovplyvnila grécky **automobilový trh**, ale od roku 2017 slovenský export do GR v tejto kategórii zaznamenal prudký nárast. Stúpajúci trend pokračoval aj v r. 2018 a dá sa predpokladať ďalší rast exportu automobilov taktiež v r. 2019, aj vďaka obnove ekonomického sentimentu v spojitosti s výstupom GR z programov pomoci (v auguste 2018). V kontexte zvýšených nákladov a daní v závislosti od objemu valcov motora, **pretrváva dopyt po lacnejších osobných vozidlách**. Vysoký stupeň motorizácie krajiny si bude zároveň vyžadovať náhradné diely pre servis.

V exportnej triede **elektrické stroje a zariadenia** majú najväčší podiel na vývoze do GR **TV prijímače** (LCD/LED televízory). Hustá sieť turistických zariadení predpokladá určitý objem ich odberu a výmenu v dôsledku opotrebovania spotrebičov. V GR by sa mohli uplatniť aj elektrické motory, elektrogenerátory, ako aj ďalšie súčasti elektrických strojov.

V triede jadrové reaktory, kotle, stroje, prístroje a mechanické zariadenia perspektívne komodity zahŕňajú **kancelársku techniku, domáce spotrebiče, ohrievacie a chladiarenské zariadenia, kotle, bojler a stroje na spracovanie potravín**. Vzhľadom na silné postavenie poľnohospodárskej výroby v GR by sa dal lepšie využiť náš exportný **potenciál v oblasti poľnohospodárskej techniky a strojov**.

Slovenský vývoz v triede **železo a oceľ** je v GR v súčasnosti zastúpený komoditami: ploché valcované výrobky zo železa alebo nelegovanej ocele, drôty, rúry, rúrky a duté profily bezšvíkové, zo železa alebo z ocele. Vývoz SR v tejto triede by mohol podstatne viac pokryť potreby gréckeho trhu, napríklad v komoditách: radiátory ústredného kúrenia, ohrievače vzduchu a rozvádzače, nástroje, náradie a ich časti.

Potenciálne možnosti slovenského vývozu **papiera** nie sú využité v plnej miere. Okrem už vyvázaného nenatieraného, kancelárskeho a toaletného papiera by sa dal zvýšiť náš podiel na dovoze natieraného, impregnovaného, kartónového a hygienického papiera.

Vývoj v triede **kaučuk** a výrobky z neho (s najvyšším zastúpením v **pneumatikách**) indikuje priestor na ďalšie rozširovanie prítomnosti SR. Slovenské gumené **trúbky, hadice, kolená, dopravníkové pásy a ploché výrobky z gumy** sú nadalej požadované.

Existuje potenciál pre zvýšenie exportu SR do GR v rámci triedy **plasty a výrobky z nich**, nakoľko grécky dovoz plastov má stúpajúcu tendenciu a snaha GR o zvýšenie svojho exportu dáva predpoklad pre ďalší dopyt **po materiáloch na balenie a prepravu tovaru**.

Náš vývoz dreva v predošlých rokoch výrazne klesol. Najvýznamnejšie postavenie má **rezané alebo štiepané drevo**. Výraznejšie by sa mohli uplatniť na gréckom trhu aj **palivové drevo a biomasa** (vrátane vykurovacích zariadení a technológií) a **nábytkárske výrobky**.

Podľa ďalších najvýznamnejších dovozných položiek do Grécka pre naše podnikateľské subjekty existuje vývozný potenciál aj **v oblasti potravinárstva a poľnohospodárstva**. Existuje priestor aj pre export mliečnych výrobkov, vajec, mäsa, mäsových výrobkov a živých zvierat (napr. hovädzieho dobytku a oviec), rastlinných olejov, ktoré sú na gréckom trhu aj vďaka hustej sieti reštauračných a hotelových zariadení stále žiadané. Na základe dlhodobého sledovania dopytov gréckych spoločností ZÚ Atény registruje záujem aj o dovoz múky, obilnín (napr. pšenica, kukurica), ako aj semien zo SR. Potenciál pre uplatnenie sa ponúka aj v oblasti **technológií pre potravinársky priemysel a poľnohospodárstvo**.

Do úvahy naďalej prichádza **ďalšie posilnenie našej vývozej pozície v oblasti zdravotníctva, zdravotníckych technológií, liekov a súvisiacich produktov**. Farmaceutické produkty sú 4. najvýznamnejšou položkou celkového importu GR. Možno taktiež kapitalizovať skutočnosť, že v SR ročne študuje cca 500 gréckych študentov (prevažná väčšina medicínu a farmáciu), ktorí znalosť slovenskej produkcie môžu v budúcnosti uplatniť v praxi ako lekári a farmaceuti.

Medzi ďalšie oblasti chemického priemyslu, u ktorých by sa dal zvýšiť vývoz SR do GR, patria **umelé hnojivá** (stály dopyt vzhľadom na rozvinuté poľnohospodárstvo).

c) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Dovozné spoločnosti, obchodní zástupcovia, distribučný systém

Najúčinnjší spôsob prieniku slovenských výrobkov na grécky trh je **prostredníctvom obchodných zástupcov** alebo za pomoci miestnych distribučných refazcov. Grécki zástupcovia a distribútori si často pre spoluprácu vyžadujú výhradné zastúpenie, ktoré si „ošetrujú“ vysokými zmluvnými pokutami v prípade jeho porušenia.

Veľkoobchodné refazce v teritóriu tvoria približne 14% všetkých obchodných podnikov. Významné postavenie na gréckom obchodnom trhu majú malé obchodné podniky. **Vzhľadom na výraznú prevahu malých, prevažne rodinných podnikov, si umiestnenie výrobkov v GR vyžaduje využitie služieb obchodných agentov alebo výhradných dovozcov.**

Ďalšou alternatívou pre prienik našich výrobcov na grécky trh je formou priamej reprezentácie (založenia si spoločnosti), aj za cenu výraznejšieho zvýšenia nákladov.

Základné kroky pri zriadení spoločnosti v Grécku: je potrebné zabezpečiť si sídlo spoločnosti (a mať pre styk s úradmi k dispozícii dokumenty preukazujúce vlastníctvo alebo podnájom); zaregistrovať svoju spoločnosť u príslušnom daňovom úrade (podľa adresy sídla spoločnosti) a získať daňové číslo, tzv. AFM; získať potrebnú licenciu, ak ide o podnikanie v určitých oblastiach (napr. priemysel, laboratória, výrobné, cestovné kancelárie, reštauračné zariadenia, kaviarne, bary, obchod s farmaceutikami, optikou, zbraňami, muníciou).

Formy spoločností:

Akciová spoločnosť – v gréčtine skrátene A.E., zaregistrovaná na príslušnom daňovom úrade, na príslušnej OPK a v registri akciových spoločností (na gréckom ministerstve rozvoja); minimálny kapitál: 60 tis. eur.

s.r.o. – grécka skratka E.P.E., zaregistrovaná na príslušnom daňovom úrade, na príslušnej OPK a na príslušnom prvostupňovom súde; minimálny kapitál: 4 500 eur.

Verejná obchodná spoločnosť – grécke skratky O.E a E.E., zaregistrovaná na príslušnom daňovom úrade, na príslušnej OPK a na príslušnom prvostupňovom súde.

Možnosti získania informácií o spoločnosti a miestnom trhu

V GR **neexistuje jednotný obchodný register** a informácia o existencii gréckej spoločnosti sa dá získať cez registračné oddelenia príslušných obchodných a priemyselných komôr. Niektoré informácie o spoločnosti možno prípadne získať z **daňového úradu** (www.gsis.gr), ku ktorému daná spoločnosť patrí. Oficiálne informácie o solventnosti spoločnosti však nie sú dostupné bez intervencie právnikovi alebo platenej agentúry, napr. ICAP (www.icap.gr).

Odporúčaná platobná podmienka, spôsoby riešenia sporov

Vzhľadom na súčasný stav gréckeho hospodárstva a nedostatok likvidity v gréckej reálnej ekonomike je bežnou praxou, že zahraniční dodávatelia vyžadujú **platbu vopred** aj v prípade overených a etablovaných obchodných partnerov. Zvyčajnou platobnou metódou pri dovozno-vývozných transakciách s Gréckom je **dokumentárny akreditív**, ktorý poskytuje transparentnosť a platobnú istotu, ale ťažko sa uplatňuje pri menších zásielkach, vzhľadom na vysoké náklady (u malých zásielok sa obyčajne používa platba vopred). **Dokument proti platbe** (D/P) by sa mal používať len v prípade osvedčených obchodných partnerov (keďže by mohla hroziť možnosť neprevzatia zásielky).

Platobné lehoty sú dosť dlhé (90 až 120 dní). **Pohľadávky** vzniknuté pri obchodných transakciách sa dajú vymáhať súdnou cestou. Tento proces však zvyčajne trvá dosť dlho (vzhľadom na pomerne nízku efektivitu gréckych súdov) a je drahý (náklady na miestnych advokátov sú relatívne vysoké).

Kontaktné adresy na inštitúcie

Významnú pomoc pri prieniku na miestny trh, vrátane pomoci pri založení spoločnosti poskytuje organizácia **Enterprise Greece** (www.enterprisegreece.gov.gr). Podobnú asistenciu môžu poskytnúť aj obchodné a priemyselné komory. Informácie je možné nájsť na webových stránkach **Únie gréckych priemyselných a obchodných komôr** (www.uhc.gr).

d) Praktické informácie pre exportéra a importéra

Režim vstupu a pobytu: SR a GR sú členskými štátmi EÚ a schengenského priestoru a teda k vstupu na územie GR nepotrebujú občania SR víza. Od 1. 5. 2004 môžu vstupovať občania SR na územie GR s platným cestovným pasom alebo s platným občianskym preukazom. Slovenskí občania sa môžu zdržiavať na území GR bez registrácie ako turisti 90 dní. V prípade, že chcú byť v GR dlhšie ako 90 dní, prípadne tam zostať natrvalo, musia sa zaregistrovať na cudzineckej polícii v mieste bydliska.

Doprava:

Letecká doprava

Odporúčaná letecké spojenie: Viedeň – Atény: Austrian (www.austrian.com, tel. č. 801 11 26 026, tel. č. 801 11 23 023) alebo Aegean (www.aegeanair.gr, tel. č. 801 11 20000) Od 2. apríla 2015 začala lietať nízkonákladová letecká spoločnosť Ryanair z Atén do Bratislavy a od 26.3.2018 opäť linka Bratislava – Solún/Thessaloniki. Súčasťou letného letového poriadku Ryanair (od 29.4.2016) je aj spojenie Bratislava – Korfu. (www.ryanair.com)

Autobusová doprava

Pravidelná autobusová linka Atény – Bratislava – Praha a späť (Korona Travel, s.r.o.), www.koronatravel.gr, Tel: +30 210 92 33 333, +30 210 9270772-3.

Pobočka spoločnosti v SR: Košická 37, Bratislava – Nivy, tel. č. 02/55569831

Vlaková doprava

Príame vlakové spojenie z Bratislavy do Atén neexistuje a je potrebné prestúpiť v Solúne. Vlak na trase Solún - Atény premáva denne. Odchody vlakov je možné nájsť na www.trainose.gr.

Lodná doprava

Do Grécka je možné cestovať aj lodnou dopravou z Talianska (ANEK Lines, Minoan Lines Ventouris Ferries, Endeavor Lines, Superfast) po trasách Ancona – Igoumenitsa, Ancona – Patras, Bari – Igoumenitsa, Bari – Patras, Brindisi – Igoumenitsa, Benátky – Igoumenitsa, Benátky – Patras a späť. Medzi pevninskou časťou GR a ostrovmi existuje pomerne hustá sieť vnútroštátnych lodných liniek. Informácie o lodných spojeniach nájdete na: www.ferries.gr, www.hydradirect.com, www.greekislandhopping.com, www.ferriesingreece.com.

MHD

Informácie o MHD možno nájsť na webovej stránke www.oasa.gr.

Ubytovanie

Slušné ubytovanie v 3-4 hviezdikovom hoteli v Aténach mimo letnej sezóny možno nájsť od 50 eur za noc. Ceny štandardných izieb v 5-hviezdikových hoteloch sa pohybujú nad 100 eur za noc. Zľavy z týchto cien sa dajú získať prostredníctvom rezervácie cez bezpečné internetové stránky.

Bezpečnosť

Všeobecná úroveň bezpečnosti v GR zodpovedá štandardom bezpečnosti členského štátu Európskej únie. ZÚ upozorňuje na častý výskyt krádeží dokladov v metre a v centre Atén.

Zdravotné zabezpečenie

Nevyhnutná (akútna) lekárska starostlivosť je poskytovaná občanom SR v štátnych zariadeniach bezplatne v rovnakom rozsahu a za rovnakých podmienok ako gréckym občanom na základe Európskeho preukazu zdravotného poistenia. Vzhľadom na to, že vyššie uvedené zdravotná starostlivosť je poskytovaná slovenským občanom len v štátnych zariadeniach GR, odporúčame im pred cestou do GR, aby sa pripoistili v súkromnej poisťovni v SR, aby mohli v prípade potreby využiť služby súkromného zdravotníckeho zariadenia. Očkovanie sa pri vstupe do GR nevyžaduje.

Štátne sviatky v GR na rok 2019:

1. január:	Nový rok
6. január:	Sviatok Zjavenia Pána
11. marec:	Ortodoxný Popolcový pondelok – začiatok 40-dňového pôstu
25. marec:	Deň nezávislosti – 25. 3. 1821 začiatok povstania proti Osmanskému impériu
26. apríl:	Ortodoxný Veľký piatok
29. apríl:	Ortodoxný Veľkonočný pondelok
1. máj:	Sviatok práce
17. jún:	Zoslanie Ducha Svätého
15. august:	Nanebovzatie Panny Márie
28. október:	Deň očí – odmietnutie talianskeho ultimáta na kapituláciu a následný vojnový konflikt medzi GR a Talianskom
25. december:	Prvý sviatok vianočný
26. december:	Druhý sviatok vianočný

Časový rozdiel: SEČ + 1 hod.

Otváracia doba úradov a obchodov

Úrady majú stránkové hodiny spravidla od 8.00 do 14.00. Nedeľa je dňom pracovného pokoja. Obchody sú spravidla otvorené od 9.00. Existujú tzv. „krátke dni“ (pondelok a streda, obchody sú otvorené do cca 15.00) a „dlhé dni“ (utorok, štvrtok a piatok s otváracou dobou do 21.00, v niektorých s prestávkou medzi 14.00 a 17.00.). V supermarketoch a veľkých obchodných refazcoch je predajná doba celodenná (od 8.00 do 21.00), v sobotu od 8.00 do 20.00. V nedeľu sú obchody (s výnimkou turistických zón, niektorých minimarketov a s výnimkou 8 nedeľ v roku okolo sviatkov) zatvorené.

Otváracia doba bánk

Banky sú zvyčajne otvorené od pondelka do piatka od 8.00 do 14.30.

Dôležité telefónne čísla:

jednotné európske číslo tiesňového volania – 112, prvá pomoc/ rýchla pohotovostná služba – 166, informácie o pohotovosti (nemocnice a lekárne), odchod lodí, predpoveď počasia, sazka, dopravná polícia (zásahová služba) – 100, požiarnici – 199, turistická polícia – 171 , prístavná polícia – 108, informácie o dopravných spojeniach (lietadlá, vlaky, autobusy, lode) – 14944, informácie o telefónnych číslach – 11888 a 11880, medzinárodný operátor – 139, cestná služba gréckeho autoklubu ELPA (služba zahraničným motoristom) – 10400, letisko v Aténach – +30 210 353 0000, letisko v Solúne – +30 2310 985000.

PRÍLOHY:

Príloha č. 1

Teritoriálna štruktúra vývozu Grécka (podľa krajiny a regiónu) v mil. eur

Regióny	Export		% Zmeny	Podiel v %	
	2018	2017	18/17	2018	2017
Spolu	33 021,0	28 510,6	15,8%	100,0%	100,0%
EÚ (28)	17 249,0	15 135,3	14,0%	52,2%	53,1%
Eurozóna	12 267,8	10 559,5	16,2%	37,2%	37,0%
Francúzsko	1 006,4	765,9	31,4%	3,0%	2,7%
Holandsko	657,7	617,4	6,5%	2,0%	2,2%
Nemecko	2 117,6	2 021,2	4,8%	6,4%	7,1%
Taliansko	3 429,3	3 055,5	12,2%	10,4%	10,7%
Írsko	133,4	120,8	10,4%	0,4%	0,4%
Portugalsko	205,3	166,2	23,5%	0,6%	0,6%
Španielsko	1 099,0	695,8	58,0%	3,3%	2,4%
Belgicko	414,1	392,1	5,6%	1,3%	1,4%
Luxembursko	16,7	11,6	43,8%	0,1%	0,0%
Fínsko	174,3	134,4	29,7%	0,5%	0,5%
Rakúsko	274,5	236,3	16,1%	0,8%	0,8%
Estónsko	17,6	17,1	2,9%	0,1%	0,1%
Malta	355,4	238,2	49,2%	1,1%	0,8%
Lotyšsko	25,7	19,4	32,4%	0,1%	0,1%
Litva	51,2	50,7	0,8%	0,2%	0,2%
Slovensko	113,6	91,1	24,7%	0,3%	0,3%
Slovinsko	426,7	198,4	115,1%	1,3%	0,7%
Cyprus	1 749,2	1 727,1	1,3%	5,3%	6,1%
Nešpecifikované	0,2	0,00	-	0,0%	0,0%
Ostatné krajiny EÚ	4 981,2	4 575,8	8,9%	15,1%	16,0%
Veľká Británia	1 192,4	1 111,8	7,3%	3,6%	3,9%
Dánsko	199,9	193,2	3,5%	0,6%	0,7%
Švédsko	222,9	192,7	15,7%	0,7%	0,7%
Poľsko	498,5	454,9	9,6%	1,5%	1,6%
Česko	230,6	228,4	1,0%	0,7%	0,8%
Maďarsko	169,7	137,4	23,5%	0,5%	0,5%
Rumunsko	944,2	851,9	10,8%	2,9%	3,0%
Bulharsko	1 419,1	1 327,8	6,9%	4,3%	4,7%
Chorvátsko	104,0	77,7	33,8%	0,3%	0,3%
Ostatné európske krajiny	5 171,4	4 815,7	7,4%	15,7%	16,9%
Island	4,1	3,6	13,0%	0,0%	0,0%
Nórsko	82,0	71,6	14,4%	0,2%	0,3%
Švajčiarsko	143,0	142,7	0,2%	0,4%	0,5%
Gibraltár	569,7	638,5	-10,8%	1,7%	2,2%
Turecko	2 035,4	1 952,6	4,2%	6,2%	6,8%
Albánsko	527,5	461,1	14,4%	1,6%	1,6%
Ukrajina	181,6	124,8	45,6%	0,6%	0,4%
Bielorusko	10,0	10,4	-4,4%	0,0%	0,0%
Moldavsko	16,5	35,1	-53,1%	0,0%	0,1%
Ruská federácia	231,2	234,1	-1,2%	0,7%	0,8%
Bosna a Hercegovina	97,2	80,0	21,5%	0,3%	0,3%
Kosovo	52,2	43,5	19,9%	0,2%	0,2%
Severné Macedónsko	798,5	642,0	24,4%	2,4%	2,3%
Čierna Hora	152,9	122,6	24,8%	0,5%	0,4%
Srbsko	269,5	252,9	6,6%	0,8%	0,9%
Severná Amerika	1 693,5	1 440,2	17,6%	5,1%	5,1%
U.S.A.	1 370,7	1 123,0	22,1%	4,2%	3,9%

Kanada	162,2	152,2	6,6%	0,5%	0,5%
Mexiko	160,6	165,0	-2,7%	0,5%	0,6%
Ostatné americké krajiny	356,0	205,6	73,1%	1,1%	0,7%
Bližky Východ & Severná Afrika	5 373,9	4 282,3	25,5%	16,3%	15,0%
Maroko	130,9	99,6	31,4%	0,4%	0,3%
Alžírsko	172,1	138,8	24,0%	0,5%	0,5%
Tunisko	293,3	146,5	100,2%	0,9%	0,5%
Líbya	427,4	266,9	60,1%	1,3%	0,9%
Egypt	1 161,4	755,5	53,7%	3,5%	2,6%
Libanon	1 489,4	1 250,3	19,1%	4,5%	4,4%
Izrael	400,0	442,4	-9,6%	1,2%	1,6%
Saudská Arábia	725,1	680,4	6,6%	2,2%	2,4%
Ázijské krajiny	2 303,9	1 807,1	27,5%	7,0%	6,3%
Africké krajiny	168,7	153,2	10,1%	0,5%	0,5%
Oceánia (Austrália)	176,3	166,6	5,8%	0,5%	0,6%

Zdroj: Grécky štatistický úrad

Príloha č.2

Teritoriálna štruktúra dovozu Grécka (podľa krajiny a regiónu) v mil. eur

Regióny	Import		% Zmeny	Podiel v %	
	2018	2017	18/17	2018	2017
Spolu	53 754,7	49 127,3	9,4%	100,0%	100,0%
EÚ (28)	26 955,6	24 966,8	8,0%	50,1%	50,8%
Eurozóna	20 358,9	18 893,5	7,8%	37,9%	38,5%
Francúzsko	2 104,2	2 072,9	1,5%	3,9%	4,2%
Holandsko	2 699,7	2 587,8	4,3%	5,0%	5,3%
Nemecko	5 558,2	5 066,0	9,7%	10,3%	10,3%
Taliansko	4 144,1	3 756,5	10,3%	7,7%	7,6%
Írsko	515,2	361,8	42,4%	1,0%	0,7%
Portugalsko	136,4	113,0	20,7%	0,3%	0,2%
Španielsko	1 962,3	1 704,3	15,1%	3,7%	3,5%
Belgicko	1 653,1	1 726,3	-4,2%	3,1%	3,5%
Luxembursko	56,2	70,5	-20,2%	0,1%	0,1%
Fínsko	153,5	145,9	5,2%	0,3%	0,3%
Rakúsko	471,3	457,6	3,0%	0,9%	0,9%
Estónsko	16,4	13,2	24,7%	0,0%	0,0%
Malta	21,2	25,1	-15,5%	0,0%	0,1%
Lotyšsko	18,3	16,0	14,5%	0,0%	0,0%
Litva	31,2	27,6	13,1%	0,1%	0,1%
Slovensko	193,9	173,8	11,6%	0,4%	0,4%
Slovinsko	220,6	202,7	8,9%	0,4%	0,4%
Cyprus	402,9	372,5	8,2%	0,7%	0,8%
Nešpecifikované	0,0	0,00	-	0,0%	0,0%
Ostatné krajiny EÚ	6 596,8	6 073,4	8,6%	12,3%	12,4%
Veľká Británia	1 300,4	1 125,2	15,6%	2,4%	2,3%
Dánsko	515,3	551,8	-6,6%	1,0%	1,1%
Švédsko	422,2	412,9	2,3%	0,8%	0,8%
Poľsko	762,0	738,5	3,2%	1,4%	1,5%
Česko	413,8	301,8	37,1%	0,8%	0,6%
Maďarsko	459,1	421,3	9,0%	0,9%	0,9%
Rumunsko	945,2	875,5	8,0%	1,8%	1,8%
Bulharsko	1 724,0	1 595,4	8,1%	3,2%	3,2%
Chorvátsko	54,8	51,0	7,4%	0,1%	0,1%
Ostatné európske krajiny	7 306,9	6 123,3	19,3%	13,6%	12,5%
Island	1,2	2,2	-45,0%	0,0%	0,0%

Nórsko	94,9	110,4	-14,1%	0,2%	0,2%
Švajčiarsko	416,0	420,5	-1,1%	0,8%	0,9%
Gibraltár	0,0	0,5	-91,3%	0,0%	0,0%
Turecko	1 847,0	1 436,2	28,6%	3,4%	2,9%
Albánsko	119,2	89,4	33,2%	0,2%	0,2%
Ukrajina	164,8	183,5	-10,2%	0,3%	0,4%
Bielorusko	7,7	2,3	238,7%	0,0%	0,0%
Moldavsko	41,3	46,1	-10,5%	0,1%	0,1%
Ruská federácia	4 145,1	3 426,1	21,0%	7,7%	7,0%
Bosna a Hercegovina	9,0	11,4	-20,9%	0,0%	0,0%
Kosovo	1,6	1,2	35,4%	0,0%	0,0%
Severné Macedónsko	258,5	224,5	15,2%	0,5%	0,5%
Čierna Hora	5,0	0,3	1631,0%	0,0%	0,0%
Srbsko	195,6	168,7	15,9%	0,4%	0,3%
Severná Amerika	811,7	870,4	-6,7%	1,5%	1,8%
U.S.A.	689,4	752,7	-8,4%	1,3%	1,5%
Kanada	89,0	85,1	4,6%	0,2%	0,2%
Mexiko	33,3	32,7	2,0%	0,1%	0,1%
Ostatné americké krajiny	473,8	422,3	12,2%	0,9%	0,9%
Blízky Východ & Severná Afrika	7 593,2	5 330,3	42,5%	15,5%	12,4%
Líbya	815,9	509,2	60,2%	1,5%	1,0%
Egypt	640,2	555,4	15,3%	1,2%	1,1%
Irak	4 548,2	3 145,9	44,6%	8,5%	6,4%
Irán	1 241,8	1 264,0	-1,8%	2,3%	2,6%
Izrael	563,2	537,1	4,9%	1,0%	1,1%
Saudská Arábia	1 011,6	966,2	4,7%	1,9%	2,0%
Ázijské krajiny	8 195,8	8 515,9	-3,8%	15,2%	17,3%
Kazachstan	1 631,8	1 144,8	42,5%	3,0%	2,3%
Čína	3 593,1	2 719,1	32,1%	6,7%	5,5%
Južná Kórea	992,2	3 163,1	-68,6%	1,8%	6,4%
Africké krajiny	119,9	107,6	11,4%	0,2%	0,2%
Oceánia (Austrália)	61,2	41,8	46,5%	0,1%	0,1%

Zdroj štatistický úrad GR

Príloha č.3

Tovarová štruktúra vývozu Grécka podľa SITS v mil. eur

SITC CODE	P r o d u k t	Hodnota		% zmeny	Podiel v %	
		2018	2017	18/17	2018	2017
0+1+4	Poľnohospodárske výrobky	5 914,3	5 558,8	6,4%	17,9%	19,5%
0	Potraviny a živé zvieratá	4 517,5	4 291,1	5,3%	13,7%	15,1%
1	Nápoje a tabak	711,5	706,5	0,7%	2,2%	2,5%
4	Živočíšne a rastlinné oleje a tuky	685,3	561,3	22,1%	2,1%	2,0%
2	Suroviny	1 361,9	1 284,3	6,0%	4,1%	4,5%
2	Nepoživatelné suroviny	1 361,9	1 284,3	6,0%	4,1%	4,5%
3	Palivá	11 480,7	8 979,5	27,9%	34,8%	31,5%
3	Minerálne palivá a oleje	11 480,7	8 979,5	27,9%	34,8%	31,5%
5-8	Priemyselné výrobky	13 725,4	12 157,4	12,9%	41,6%	42,6%
5	Chemikálie	3 445,2	3 025,3	13,9%	10,4%	10,6%
6	Priemyselné výrobky klasifikované podľa prvotnej suroviny	5 183,7	4 571,4	13,4%	15,7%	16,0%
7	Stroje a prepravné zariadenia	2 864,1	2 531,2	13,2%	8,7%	8,9%
8	Rôzny priemyselný tovar	2 232,4	2 029,4	10,0%	6,8%	7,1%
9	ostatné	538,7	530,6	1,5%	1,6%	1,9%

	9	Neklasifikovaný tovar	538,7	530,6	1,5%	1,6%	1,9%
0-9		Export spolu	33 021,0	28 510,6	15,8%	100,0%	100,0%

Zdroj: Štatistický úrad GR

Príloha č. 4

Tovarová štruktúra dovozu Grécka podľa SITC v mil. eur

SITC CODE	Produkt	Hodnota		% zmeny 18/17	Podiel v %	
		2018	2017		2018	2017
0+1+4	Poľnohospodárske výrobky	6 465,4	6 421,7	0,7%	12,0%	13,1%
0	Potraviny a živé zvieratá	5 561,1	5 509,0	0,9%	10,3%	11,2%
1	Nápoje a tabak	653,5	624,1	4,7%	1,2%	1,3%
4	Živočíšne a rastlinné oleje a tuky	250,9	288,6	-13,1%	0,5%	0,6%
2	Suroviny	1 328,4	1 214,9	9,3%	2,5%	2,5%
2	Nepoživatelné suroviny	1 328,4	1 214,9	9,3%	2,5%	2,5%
3	Palivá	15 999,2	12 216,2	31,0%	29,8%	24,9%
3	Mínérálne palivá a oleje	15 999,2	12 216,2	31,0%	29,8%	24,9%
5-8	Priemyselné výrobky	29 914,9	29 018,6	3,1%	55,7%	59,1%
5	Chemikálie	7 780,8	7 257,8	7,2%	14,5%	14,8%
6	Priemyselné výrobky klasifikované podľa prvotnej suroviny	6 240,8	5 721,5	9,1%	11,6%	11,6%
7	Štroje a prepravné zariadenia	10 407,9	10 955,0	-5,0%	19,4%	22,3%
8	Rôzny priemyselný tovar	5 485,5	5 084,1	7,9%	10,2%	10,3%
9	ostatné	46,7	256,0	-81,8%	0,1%	0,5%
9	Neklasifikovaný tovar	46,7	256,0	-81,8%	0,1%	0,5%
0-9	Import spolu	53 754,7	49 127,3	9,4%	100,0%	100,0%

Zdroj: Štatistický úrad GR

Príloha č. 5

Podrobná tovarová štruktúra gréckeho importu a exportu za 2018 (podľa HS2)

Popis triedy	import	export
1. Živé zvieratá	59845372	14389240
2. Mäso a jedlé mäsové droby	1161284456	85759810
3. Ryby a kôrovce, mäkkýše a ostatné vodné bezstavovce	471064852	685884633
4. Mlieko a mliečne výrobky; vtáčie vajcia; prírodný med;	806341418	667283490
5. Produkty živočíšneho pôvodu inde nešpecifikované	28100491	10927842
6. Živé stromy a ostatné rastliny; cibule, korene a podobne; rezané kvety a okrasné lístie	67208513	23644649
7. Zelenina, jedlé rastliny, korene a hľuzy	231397229	167780098
8. Jedlé ovocie a orechy; šupy citrusových plodov alebo melónov	357851066	910682114
9. Káva, čaj, maté a koreniny	236426873	24358078
10. Obilniny	413402629	134560918
11. Mlynárske výrobky; slad; škroby; inulín; pšeničný lepok	70114534	20181172
12. Olejnaté semená a olejnaté plody; rôzne semená a plody; priemyselné alebo liečivé rastliny; slama a krmoviny	251228211	86678285
13. Šelak; gumy, živice a ostatné rastlinné šťavy a výťažky	15008982	12614618
14. Rastlinné pletacie materiály; produkty rastlinného pôvodu, inde nešpecifikované ani nezahrnuté	7492102	664131
15. Živočíšne alebo rastlinné tuky a oleje a produkty ich štiepenia; upravené jedlé tuky; živočíšne alebo rastlinné vosky	284369337	729538510
16. Prípravky z mäsa, rýb alebo kôrovcov, mäkkýšov alebo ostatných vodných bezstavovcov	132819640	42133399
17. Cukor a cukrovinky	181982160	71133774

18. Kakao a kakaové prípravky	168044725	36413006
19. Prípravky z obilia, múky, škrobu alebo mlieka; cukrárske výrobky	332093637	272566415
20. Prípravky zo zeleniny, ovocia, orechov alebo ostatných častí rastlín	267649220	1056965727
21. Rôzne jedlé prípravky	380912591	290048619
22. Nápoje, liehoviny a ocot	339724689	254554889
23. Zvyšky a odpad potravinárskeho priemyslu; pripravené krmivá pre zvieratá	476558545	82449929
24. Tabak a spracované tabakové náhradky	347322097	489634748
25. Soľ; síra; zeminy a kamene; sadry, vápno a cement	95993918	621547081
26. Rudy kovov, trosky a popol	44077275	111438752
27. Nerastné palivá, minerálne oleje a produkty ich destilácie; bitúmenové látky; minerálne vosky	15958214421	11484433861
28. Anorganické chemikálie; anorganické alebo organické zlúčeniny drahých kovov, kovov vzácných zemín	183448243	203445807
29. Organické chemikálie	1291245879	37884918
30. Farmaceutické výrobky	2853825011	1473247466
31. Hnojivá	250435555	121666529
32. Triesloviny alebo farbárske výťažky; taníny a ich deriváty;	344046926	236472676
33. Silice a rezinoidy; voňavkárské, kozmetické alebo toaletné prípravky	611458309	259136332
34. Mydlo, organické povrchovo aktívne látky, pracie prípravky, mazacie prípravky, umelé vosky, atď	289205728	120874867
35. Albuminoidné látky; modifikované škroby; gleje; enzýmy	102970148	13145168
36. Výbušniny; pyrotechnické výrobky; zápalky; pyroforické zliatiny; niektoré horľavé prípravky	12850980	7912512
37. Fotografický alebo kinematografický tovar	40332348	4027051
38. Rôzne chemické výrobky	672546699	307370399
39. Plasty a výrobky z nich	1891735037	1199319051
40. Kaučuk a výrobky z neho	389164256	40670984
41. Surové kože a kožky (iné ako kožušiny) a usne	22154137	31968884
42. Kožené výrobky; sedlárske a remenárske výrobky;	223478140	35091701
43. Kožušiny a umelé kožušiny; výrobky z nich	125005495	206375149
44. Drevo a výrobky z dreva; drevné uhlie	377879318	75269107
45. Korok a výrobky z korku	8110139	377672
46. Výrobky zo slamy, z esparta, košíkársky tovar	7757304	284274
47. Vlákna z dreva alebo ostatných vlákninových celulóзовých materiálov; zberový (odpad a výmet) papier alebo lepenka	74824887	39649903
48. Papier a lepenka; výrobky z papierenských vláknin, papiera alebo lepenky	962567880	211145194
49. Tlačené knihy, noviny, obrazy a ostatné výrobky polygrafického priemyslu; rukopisy, strojopisy a plány	110412932	71268187
50. Hodváb	1712306	615475
51. Vlna, jemné alebo hrubé chlpy zvierat; priadza a tkaniny z vlásia	7175405	3934505
52. Bavlna	78544392	389246012
53. Ostatné rastlinné textilné vlákna; papierová priadza a tkaniny z papierovej priadze	6640455	1626315
54. Chemické vlákna; pásiky a podobné tvary z chemických textilných materiálov	115078904	83162651
55. Chemické strižné vlákna	83090877	28342433
56. Vata, plsť a netkané textilie; špeciálne priadze; motúzy, šnúry, povrazy a laná a výrobky z nich	95425670	130187235
57. Koberce a ostatné textilné podlahové krytiny	43537274	13481458
58. Špeciálne tkaniny; všivané textilie; čipky; tapisérie; prámikárske výrobky; výšivky	27643148	17096427
59. Impregnované, potiahnuté, pokryté alebo laminované textilie; textilné výrobky vhodné na priemyselné použitie	43678126	7435566
60. Pletené alebo háčkové textilie	113981266	99071916

61. Odevy a odevné doplnky, pletené alebo háčkované	865209805	396771731
62. Odevy a odevné doplnky, nepletené alebo neháčkované	823922187	240018657
63. Ďalší hotový tkaný tovar	163636382	53443643
64. Obuv, gamaše a podobné predmety; časti týchto predmetov	593824836	141929418
65. Pokrývky hlavy a ich časti	26816759	4165114
66. Dáždniky, slnečníky, vychádzkové palice, palice so sedadielkom, biče, jazdecké bičičky a ich časti	11410650	2360279
67. Upravené perie a páperie a predmety vyrobené z peria alebo páperia; umelé kvetiny; predmety z ľudských vlasov	11119605	575683
68. Výrobky z kameňa, sadry, cementu, azbestu, sludy	88576159	230197758
69. Keramické výrobky	195144152	33602117
70. Sklo a sklený tovar	222468320	38840143
71. Prírodné alebo umelo pestované perly, drahokamy alebo polodrahokamy, drahé kovy, bižutéria; mince	137340683	97532436
72. Železo a oceľ	1342703996	637946517
73. Výrobky zo železa alebo z ocele	553475975	644686450
74. Meď a predmety z nej	668830012	672510016
75. Nikel a predmety z neho	4031595	258430
76. Hliník a predmety z neho	1100607890	1756561535
78. Olovo a predmety z olova	60320088	36955488
79. Zinok a predmety zo zinku:	45964956	2999344
80. Cín a predmety z cínu:	2266358	289869
81. Ostatné základné kovy; cermety; predmety z nich	20151907	1650345
82. Nástroje, náradie, nožiarsky tovar, lyžice a vidličky, ich časti zo základného kovu:	156419274	26677298
83. Rôzne predmety zo základných kovov:	219757349	133281349
84. Jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje a mechanické zariadenia; ich časti a súčasti:	4068616138	1624022847
85. Elektrické stroje a zariadenia; prístroje na záznam zvuku, TV	3022240665	1016785027
86. Železničné a električ. lokomotívy; vozový park;	7436941	1340721
87. Vozidlá iné ako koľajové, ich časti súčasti a príslušenstvo:	2352445120	171600546
88. Lietadlá, kozmické lode a ich časti a súčasti:	95447342	30824805
89. Lode, člny a plávajúce konštrukcie:	1303162173	141331355
90. Nástroje a prístroje optické, fotografické, meracie, lekárske; ich súčasti a príslušenstva:	1010572413	307118854
91. Hodiny, hodinky a ich súčasti:	127156357	48593459
92. Hudobné nástroje; časti, súčasti a príslušenstvo týchto nástrojov	13062907	1354970
93. Zbrane a strelivo; ich časti, súčasti a príslušenstvo	10840175	13099557
94. Nábytok; posteľoviny, matrace, matracové podložky, vankúše a podobné vypchaté potreby; svietidlá	525764355	173489113
95. Hračky, hry a športové potreby; ich časti, súčasti a príslušenstvo	417538175	270888727
96. Rôzne výrobky	201288840	108721387
97. Umelecké diela, zberateľské predmety a starožitnosti	5661993	4719245
98. Priemyselné zariadenia	7791555	575
99. Utajované výrobky	41767380	530236390

Zdroj: Grécky štatistický úrad

Príloha č. 6 Kontaktné adresy inštitúcií

ZÚ SR Atény:

vedúca ZÚ:

adresa:

Iveta Hricová, veľvyslankyňa
4, Georgiou Seferi, Paleo Psychico
154 52 Atény, Grécko

MINISTERSTVO
ZAHRANIČNÝCH VECÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

tel.: 0030-210-6771980
fax: 0030-210-67 71878
e-mail: emb.athens@mzv.sk
web stránka: www.mzv.sk/ateny

Honorárny konzulát SR v Solúne

Honorárny konzul: Konstantinos Mavridis
Tel.: 0030-2310 / 2282 10, 2702 30
E-mail: mavridis@essor.gr alebo slovakconsulate@essor.gr
Adresa: Mitropoleos 15, 546 24 Solún, Grécko

Honorárny konzulát SR v Pireu

Honorárny konzul: Michael Bodouroglou
15, Karamanli Ave. Voula
166 73, Atény, Grécko
Tel: +30 210-8914614 alebo +30 210-8914604
Fax: +30 2108 99 50 86
E-mail: consul@allseas.gr alebo m.bodouroglou@paragonshipping.gr

Honorárny konzulát SR v Patrase

Honorárny konzul: Phaedon Couniniotis
Votsi 2, 26221 Patras, Grécko
Tel: 0030-2614-003 425,
Mobil: 0030-69-38 754 200
Fax: 0030-2614-003 425
E-mail: slovakconsulate@kouniniotis.gr alebo phaedon@kouniniotis.gr

Honorárny konzulát SR v Chanii

Honorárny konzul: Stavros Paterakis
Renieri 9
731 00 Chania, Kréta
Tel: 0030-28210-28275
Mobil: 0030-6974-700100
Fax: 0030-28210-27288
E-mail: slovakconsulate@stavrospaterakis.gr

ZÚ Grécka v SR

adresa: Hlavné nám. 4
811 01 Bratislava
tel.: 00421 2 5443 41 43 - 4
fax: 00421 2 5443 40 64
e-mail: embassy@greece.sk
www.greece.sk

Grécko-slovenské obchodné a priemyselné združenie

Stratiotikou Syndesmou 14A
106 73, Atény
Tel: +30 210 368692
E-mail: gscii@otenet.gr

Adresy gréckych inštitúcií:

1.	Grécka agentúra pre podporu podnikania a investícií ENTERPRISE GREECE	109, Vasilisis Sophias Ave., 115 21 Athens, Greece	Tel: 0030 210 335 5700 Fax: 0030 210 324 2079 info@enterprisegreece.gov.gr www.enterprisegreece.gov.gr
2.	Grécka únia obchodných a priemyselných komôr	7, Akadimias Str. 106 71 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3632 702 Fax: 00-30-210-3622 320 www.uhc.gr
3.	Aténska obchodná a priemyselná komora	7-9, Akadimias Str 106 71 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3604 815-19 Fax: 00-30-210-3616 464 www.acci.gr
4.	Aténska komora pre malé a stredne veľké podniky	18, Akadimias Str. 106 71 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3630 253 Fax: 00-30-210-3614 726 www.acsmi.gr
5.	Aténska komora obchodníkov	44, Panepistimiou Str. 106 79 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3601 651 Fax: 00-30-210-3619 735
6.	Solúnska obchodná a priemyselná komora	29, Tsimiski Str. 546 24 Thessaloniki, Greece	Tel.: 00-30-2310-2209 20 Fax: 00-30-2310-2302 37 www.ebeth.gr
7.	Solúnska komora pre malé a stredne veľké podniky	27, Aristotelous Str. 546 24 Thessaloniki, Greece	Tel.: 00-30-2310-2416 89 Fax: 00-30-2310-2326 67 www.vefh.gov.gr/
8.	Solúnska komora obchodníkov	27, Aristotelous Str. 546 24 Thessaloniki, Greece	Tel.: 00-30-2310-2752 55 Fax: 00-30-2310-2716 49
9.	Obchodná a priemyselná komora v Pireu	1, Loudovikou Str. 185 31 Piraeus Greece	Tel.: 00- 30-210-4177 241 Fax: 00-30-210-4178 680 www.pcci.gr
10.	Komora pre malé a stredne veľké podniky v Pireu	111, Karaiskou Str. 185 32 Piraeus Greece	Tel.: 00-30-210-4174 152 Fax: 00-30-210-4179 495 www.bep.gr
11.	Federácia gréckych priemyselných podnikov (SEV)	5, Xenofontos Str. 105 57 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3237 325 Fax: 00-30-210-3222 929 www.sev.org.gr
12.	Asociácia priemyselných podnikov severného Grécka	1, Morihovou Str. 546 25 Thessaloniki, Greece	Tel.: 00-30-2310-539 817 Fax: 00-30-2310-541 491 www.sbbe.gr
13.	Asociácia farmaceutických podnikov Grécka	15-17, Tsoha Str. 115 21 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-6447 271 Fax: 00-30-210-6411 463 www.sfee.gr
14.	Grécka asociácia výrobných podnikov plastov	66, Michalakopoulou Str. 115 28 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-7794 519 Fax: 00-30-210-7794 518 www.ahpi.gr
15.	Asociácia drevárskeho priemyslu	12-14, Mitropoleous Str., 105 63 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3245 306
16.	Federácia gréckych potravinárskych podnikov	69, Ethnikis Antistaseos Str. 152 31 Chalandri, Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-6711 177 Fax: 00-30-210-6711 080 www.sevt.gr
17.	Federácia gréckych textilných podnikov	5, Xenofontos Str. 105 57 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3232 046 Fax: 00-30-210-3222 929
18.	Aténska Asociácia obchodných zástupcov	15, Voulis Str. GR-105 63 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3232 622 Fax: 00-30-210-3238 37 www.aaca.gr
19.	Asociácia obchodných zástupcov severného Grécka	54, Tsimiski Str. 546 23 Thessaloniki, Greece	Tel.: 00-30-2310-220 076 Fax: 00-30-2310-285 265
20.	Grécka únia farmaceutického priemyslu	12, Deligiorgi Str. 104 37 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-5247 939 Fax: 00-30-210-5247 939
21.	Grécka asociácia odevného priemyslu	7, Voulis Str. 105 62 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3223 979 Fax: 00-30-210-3239 159

22.	HELEXPO – Medzinárodná organizácia veľtrhov	154, Egnatia Str. 546 36 Thessaloniki, Greece	Tel.: 00-30-2310-291 111 Fax: 00-30-2310-229 116 www.helexpo.gr
------------	--	---	---

Ďalšie dôležité linky:

Ministerstvo zahraničných vecí GR	www.mfa.gr
Ministerstvo financií GR	www.minfin.gr
Ministerstvo hospodárstva a rozvoja	www.mnec.gr
Ministerstvo námorníctva a ostrovnej politiky	www.yen.gr
Ministerstvo turizmu GR	www.mintour.gov.gr
Ministerstvo životného prostredia, energetiky a klimatických zmien GR	www.ypeka.gr
Grécky parlament	www.hellenicparliament.gr
Grécka národná organizácia pre cestovný ruch	www.gnto.gr
Centrálna banka GR	www.bankofgreece.gr
Asociácia gréckych bánk	www.hba.gr
Grécka priemyselná federácia	www.fgi.org.gr
Grécka lodiarska komora	www.nee.gr
Grécky fond pre európsku a zahraničnú politiku	www.eliamep.gr
Grécka organizácia pre poistenie exportných úverov	www.oaep.gr
Národný štatistický úrad GR	www.statistics.gr
Grécky inštitút pre štandardizáciu	www.elot.gr
Colná správa	www.gsis.gr
Aténska spravodajská agentúra	www.ana.gr
Grécky denník Kathimerini (v angl.)	www.ekathimerini.com

Dátum: 31. 5. 2019